

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Møteinncalling **Kirkelig fellesråd**

Møtested: Kirkens hus, møterom

Tidspunkt: 24.09.2025 kl. 17:30

Eivind Leister,
leder

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Hjemmel u.off.
PS 27/25	Godkjenning av innkalling og dagsorden 24.09.2025	
PS 28/25	Godkjenning av protokoll fra møte i Fredrikstad kirkelige fellesråd 19.06.2025	
PS 29/25	Orienteringer til Fredrikstad kirkelige fellesråd 24.09.2025	
PS 30/25	Investeringsbehov og forslag til investeringsplan 2026–2029	
PS 31/25	Sluttregnskap rehabilitering av Rolvsøy kirke - Investeringsbudsjett 2025	
PS 32/25	Fastsetting av priser, avgifter og egenbetalinger 2026	
PS 33/25	Økonomirapport per august/revidert budsjett 2025	
PS 34/25	Kapelldrift - innsparingstiltak - etter høring i menighetsrådene	

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Saksnr.: 2023/34772
Dokumentnr.: 54
Løpenr.: 249143/2025
Klassering: 012.2
Saksbehandler: Ole-Henrik Holøs
Pettersen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kirkelig fellesråd	24.09.2025	27/25

Godkjenning av innkalling og dagsorden 24.09.2025

Kirkevergens innstilling

Kirkevergen anbefaler kirkelig fellesråd å fatte slikt vedtak:

1. Kirkelig fellesråd godkjenner innkalling og dagsorden til møtet 24.09.2025.

Fredrikstad, 17.09.2025

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Saksnr.: 2023/34772
Dokumentnr.: 55
Løpenr.: 249147/2025
Klassering: 012.2
Saksbehandler: Ole-Henrik Holøs
Pettersen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kirkelig fellesråd	24.09.2025	28/25

Godkjenning av protokoll fra møte i Fredrikstad kirkelige fellesråd 19.06.2025

Kirkevergens innstilling

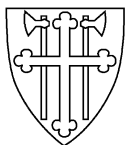
Kirkevergen anbefaler kirkelig fellesråd å fatte slikt vedtak:

1. Kirkelig fellesråd godkjenner protokoll fra møte i Fredrikstad kirkelige fellesråd 19.06.2025

Fredrikstad, 17.09.2025

Vedlegg

- 1 Møteprotokoll 19 juni 2025

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Møteprotokoll Kirkelig fellesråd

Dato: 19.06.2025
Møtested: Kirkens hus, møterom Hauge
Tidspunkt: kl. 17:00

Frammøteliste

Navn	Funksjon	Repr.	Møtt for	Merknad
Hanne Line Mathisen	Medlem	BOME		
Kristin Fauske Wenstøb	Medlem	DOMÉ		
Tove Gustafsson	Varamedlem	GFME	Marianne Friise Antonsen	
Eivind André Leister	Medlem	GLME		
Björg Røsholt	Varamedlem	GRME	Tom Olsen	
Thea Gaulen	Medlem	KRME		
Edgar Dahle	Medlem	ONME		
Wenche Laurin Berg	Medlem	ROME		
Odd Ragnar Dahl	Medlem	TOME		
Øistein Lie	Medlem	Komm.		
Kåre Rune Hauge	Medlem	Dompr.		

Ingen møtt fra Gamle Glemmen menighet.

Møtende fra administrasjonen

Ole-Henrik Holøs Pettersen, kirkeverge

Eivind Leister, leder

Kristin Fauske Wenstøb, nestleder

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Hjemmel u.off.
PS 18/25	Godkjenning av innkalling og dagsorden 19.06.2025	
PS 19/25	Godkjenning av protokoll fra møte i Fredrikstad kirkelige fellesråd 23.04.2025	
PS 20/25	Orienteringer til Fredrikstad kirkelige fellesråd 19.06.2025	
PS 21/25	Om arbeidsmiljøutvalg og folkevalgtes representasjon	
PS 22/25	Valg av representanter til administrasjonsutvalget	
PS 23/25	Revisjonsberetning og inndekning av merforbruk 2024	
PS 24/25	Justeringer i fondsporteføljen og endring av pris for preludering	
PS 25/25	Kapelldrift - innsparingstiltak	
PS 26/25	Overordnede føringer for budsjett 2026	

PS 18/25 Godkjenning av innkalling og dagsorden 19.06.2025

Kirkelig fellesråds vedtak 19.06.2025:

1. Kirkelig fellesråd godkjenner innkalling og dagsorden til møtet 19.06.2025.

Kirkelig fellesråds behandling 19.06.2025:

Enstemmig vedtatt som innstillingen.

PS 19/25 Godkjenning av protokoll fra møte i Fredrikstad kirkelige fellesråd 23.04.2025

Kirkelig fellesråds vedtak 19.06.2025:

1. Kirkelig fellesråd godkjenner protokollen fra møtet 23.04.2025.

Kirkelig fellesråds behandling 19.06.2025:

Enstemmig vedtatt som innstillingen.

PS 20/25 Orienteringer til Fredrikstad kirkelige fellesråd 19.06.2025

Kirkelig fellesråds vedtak 19.06.2025:

1. Saken tas til orientering.

Kirkelig fellesråds behandling 19.06.2025:

Kirkeverge og domprost orienterte. Presentasjon følger protokollen.

PS 21/25 Om arbeidsmiljøutvalg og folkevalgtes representasjon

Kirkelig fellesråds vedtak 19.06.2025:

1. Saken tas til orientering.
2. Praksisen med folkevalgtes representasjon i fellesrådets arbeidsmiljøutvalg opphører.

Kirkelig fellesråds behandling 19.06.2025:

Enstemmig vedtatt som innstillingen.

PS 22/25 Valg av representanter til administrasjonsutvalget**Kirkelig fellesråds vedtak 19.06.2025:**

1. Som representant til administrasjonsutvalget velges
Hanne Fjeld, Gamle Glemmen menighet.
2. Som vararepresentanter til administrasjonsutvalget velges i rekkefølge:
 1. Thea Gaulen, Kråkerøy menighet.
 2. Edgar Dahle, Onsøy menighet
 3. Kristin Fauske Wenstøb, Domkirken menighet

Kirkelig fellesråds behandling 19.06.2025:

Valgkomiteen la frem sin innstilling i møtet.

PS 23/25 Revisjonsberetning og inndekning av merforbruk 2024**Kirkelig fellesråds vedtak 19.06.2025:**

1. Vedlagte revisjonsberetning tas til orientering
2. Merforbruket i 2024, på 1 290 302 kroner, belastes driftsregnskapet 2025, og dekkes inn ved bruk av fellesrådets premiefond i KLP.

Kirkelig fellesråds behandling 19.06.2025:

Enstemmig vedtatt som innstillingen.

PS 24/25 Justeringer i fondsporteføljen og endring av pris for preludering**Kirkelig fellesråds vedtak 19.06.2025:**

1. Det overføres 36 874,28 kroner fra DF1001 Prosjektfond fra 2015 til DF1000 Til fellesråds disposisjon
2. Det inntektsføres 150 000 kroner fra DF2512 Lønnsmidler trosopplærer til budsjett for samme formål i 2025
3. Det overføres 33 524,84 kroner fra driftsfond PK1106 Virksomhetsgjennomgang til DF1000 Til fellesrådets disposisjon
4. Prisen på preludering (inngangsmusikk i forkant av gravferdsseremonier) justeres til 950 kroner, med virkning fra og med 1. september 2025.

Kirkelig fellesråds behandling 19.06.2025:

Enstemmig vedtatt som innstillingen.

PS 25/25 Kapelldrift - innsparingstiltak

Kirkelig fellestråds vedtak 19.06.2025:

1. Saken sendes på høring til menighetsrådene, og tas opp til ny behandling i fellestrådet til høsten.

Kirkelig fellestråds behandling 19.06.2025:

Thea Gaulen fremmet følgende alternative forslag til vedtak:

1. Saken sendes på høring til menighetsrådene, og tas opp til ny behandling i fellestrådet til høsten.

Kirkevergens innstilling falt. Nytt forslag ble vedtatt med 7 mot 4✓ stemmer av 11 stemmeberettigede.

PS 26/25 Overordnede føringer for budsjett 2026

Kirkelig fellestråds vedtak 19.06.2025:

1. Det legges følgende overordnede føringer til grunn for budsjettarbeidet for 2026:

- i skal være en synlig kirke, og unge og unge voksne skal være prioriterte målgrupper.
- Vi skal være en tidsriktig gravplassforvalter, og tilby alle innbyggere en verdig gravplass.
- Vedtatte innsparingstiltak i budsjettet for 2025 er førende også for budsjettprosessen for 2026.
- Det budsjetteres med et overskudd/mindreforbruk på ca 0,5 prosent av årsbudsjett i 2026, som skal bidra til å styrke fellestrådet's disposisjonsfond.

Kirkelig fellestråds behandling 19.06.2025:

Enstemmig vedtatt som innstillingen.

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Saksnr.: 2025/12159
Dokumentnr.: 5
Løpenr.: 246301/2025
Klassering:

Møtebok

Behandlet av Kirkelig fellesråd	Møtedato 24.09.2025	Utvalgssaksnr. 29/25
---	-------------------------------	--------------------------------

Orienteringer til Fredrikstad kirkelige fellesråd 24.09.2025

Kirkevergens innstilling

Kirkevergen anbefaler fellesrådet å fatte slikt vedtak:

1. Saken tas til orientering

Fredrikstad, 17.09.2025

Sammendrag

Det orienteres i møtet om økonomisk status og andre aktuelle saker.

Vedlegg

Ingen. Eventuelle presentasjoner i møtet tillegges protokollen.

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Saksnr.: 2025/17044
Dokumentnr.: 5
Løpenr.: 227331/2025
Klassering:

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kirkelig fellesråd	24.09.2025	30/25

Investeringsbehov og forslag til investeringsplan 2026–2029

Kirkevergens innstilling

Kirkevergen anbefaler fellesrådet å fatte slikt vedtak:

1. Investeringsplan for 2026–2029 vedtas slik den fremkommer av vedlegg 1.
2. Planen rulleres i fellesrådet etter endelig budsjettvedtak i Fredrikstad kommune.
3. Foreløpig totaloversikt over investeringsbehov, jamfør vedlegg 2, tas til orientering.
4. Totaloversikt og fireårig investeringsplan rulleres årlig i fellesrådet i forbindelse med budsjettarbeidet.

Fredrikstad, 17.09.2025

Sammendrag

Fellesrådet forvalter en lang rekke kirker, gravplasser og driftsbygg, samt en omfattende maskinpark, i tillegg til ansvar for interiør, kunst og kulturminner.

Rehabilitering og vedlikehold av kirkebygg, kapeller og gravplassforvaltning er kommunens finansieringsansvar. Jamfør Trossamfunnsloven og Gravplassloven gis kommunalt tilskudd til kirkelig fellesråd etter budsjettforslag fremmet av fellesrådet. Budsjettforslaget som oversendes kommunen skal synliggjøre hva kirken lokalt ser som nødvendig for at kommunen skal ivareta det lovbestemte finansieringsansvaret. Bystyret fatter vedtak i sin årlige budsjettbehandling.

Kirkevergen foreslår i denne saken innretning og prioritering av investeringer for perioden 2026–2029. Vedtaket i fellesrådet legges videre til grunn for kirkevergens arbeid inn mot kommunens investeringsbudsjett for kommende planperiode. Investeringene er i saksfremlegget sortert i kategorier; maskiner og utstyr, kapeller og gravplass, kulturminnebevaring, kirker og menighetsfinansierte prosjekter. Saken redegjør også for mulighetene som ligger i å koble rehabiliteringen av domkirken til det nasjonale tusenårsjubileet i 2030. Vedlagt saken er opplistet alle investeringsbehov som er identifisert som del av budsjettarbeidet. Kirkevergen har prioritert tiltak som om lag svarer til forventet investeringsramme fra Fredrikstad kommune, og foreslått periodisering av disse i kommende fireårsperiode (vedlegg 1). Merk at øvrige tiltak i behovslisten (vedlegg 2) ikke er prioritert, samt at kostnadsestimatene for de ikke-prioriterte tiltakene er svært foreløpige.

Volumet av tiltak i 2026 utfordrer fellesrådets kapasitet til gjennomføring og oppfølging av prosjektene. Det legges derfor til grunn at det må gjøres en streng porteføljestyring av tiltakene for neste år. Etter Fredrikstad kommunes budsjettvedtak for 2026, vil kirkevergen fremlegge sak med en endelig stadfesting av prioriterte tiltak, i lys av bevilget ramme samt eventuell ny kunnskap om kostnadsestimater og fremdrift i prosjektene.

Vedlegg:

- 1 Investeringsplan 2026-2029
- 2 Oversikt over investeringsbehov

Saksopplysninger

Fellesrådet forvalter en lang rekke kirker, gravplasser, driftsbygg, samt en omfattende maskinpark, i tillegg til ansvar for interiør, kunst og kulturminner. I all hovedsak er finansieringen av dette kommunens ansvar, som også har ansvar for å finansiere fellesrådet med tilstrekkelig bemanning og administrativ hjelp.

Kommunens tilskudd til kirkelig fellesråd skal ifølge departementet gis etter budsjettforslag fra fellesrådet, mens kommunen fatter vedtak i sin årlige budsjettbehandling i bystyret.

Totalt forvalter fellesrådet ca.45 bygg, fordelt på kirker, kapeller og driftsbygg på gravplass. De fleste av byggene er eldre bygg, mange har vernestatus, er listeført og noen er fredet.

Totaliteten i byggforvaltningen er krevende, da mange av byggene har høye arkitektonisk kvaliteter og er underlagt vernestatus, herunder fredning, som medfører sterke føringer/krav fra antikvariske myndigheter til både prosjektering og gjennomføring. Kirkebyggene er store, komplekse, det er dårlig tilgang for kontroll grunnet store høyder (Fredrikstad domkirke 72 meter) og utilgjengelig partier, og i noen tilfeller er de bygget med metoder som medfører permanente bygningsfysiske utfordringer som ikke lar seg utbedre grunnet blant annet strenge vernebestemmelser. Dokumentasjon, historikk og tegninger på bygninger som har historie noe hundre år tilbake, kan i enkelte tilfeller være fraværende eller mangelfulle, noe som krever omfattende kartlegging ved planlegging av nye rehabiliteringsprosjekter. Tilgangen på riktig byggeteknisk kompetanse med god kunnskap om gamle materialer og utførelse teknikker, vanskeliggjør enkelte oppgaver ytterligere. Kirken har i dag omfattende regelverk med mange instanser og forholde seg til ved bygg og anleggsprosjekter, som gjør at prosessene ofte tar lang tid og er ressurskrevende:

(KA 2024)

I denne saken har kirkevergen lagt til grunn at de øremerkede midlene til oppgraderingen av Leie kapell opprettholdes som i opprinnelig stadfestet av kommunen, og at økonomiplanen justeres i tråd med det opprinnelige vedtaket i bystyret i budsjett 2024. Videre er det lagt til grunn at investeringsrammen for generell rehabilitering, istandsetting og oppgraderinger opprettholdes på omtrent samme nivå som det opprinnelig lå i kommunens økonomiplan fra 2024–2027. Prioriteringen av investeringer baserer seg i all hovedsak på tiltak som er nødvendig for forsvarlig drift i byggene (HMS og sikkerhet), universell utforming, tidsriktig utvikling av gravplassforvaltningen, energibesparende tiltak, samt generell rehabilitering og påkostning som skal bidra til at man unngår ytterligere forfall.

I kommunens økonomiplan for 2025–2028 ble det gjort omfattende endringer for fellesrådets investeringsbudsjett, sammenlignet med tidligere økonomiplaner. Bystyret gjorde en foreløpig forskyvning av investeringene i Leie kapell, samt i den generelle finansieringsrammen for investeringer i kirker, kapeller og på gravplass. Kirkevergen oppfatter at dette var en midlertidig endring/forskyvning i budsjett 2025, og legger til grunn at fellesrådet må forvente at investeringsrammen kommer tilbake til de investeringsrammer som i økonomiplanen for 2024–2028, slik at man får sikret blant annet gjennomføringen av prosjektet Leie kapell. Bystyret omtaler forskyvningen om følger:

“I tillegg reduseres investeringstilskuddet for budsjettåret 2025 (i forhold til gjeldende økonomiplan) fra 24,0 millioner kroner til 10,0 millioner kroner. Dette betyr at framdrift for Leie kapell og generelle investeringsbehov må håndteres innenfor en investeringsramme som er redusert med 14,0 millioner kroner”.

Vedtatt ramme for 2025-2028:

Beløp i 1000

InvesteringsObjekter	Samlede Objektbeløp	Økonomiplan			
	Brutto Objektutgift	2025	2026	2027	2028
Leie kapell	53 900	0	17 000	19 900	0
Ramme kirken		10 000	13 600	13 600	13 600

MASKINER OG UTSTYR

Gravplassforvaltningen står overfor et økende behov for modernisering og investering i maskinpark og utstyr. Dette behovet springer ut av flere samtidige forhold: krav til grønn omstilling, skjerpet fokus og forventninger til sikkerhet for ansatte og besøkende, samt et ønske om mer effektiv drift.

I takt med samfunnets økende fokus på bærekraft og miljøansvar, må også gravplassene tilpasse seg og ta i bruk teknologi og løsninger som reduserer utslipp, energiforbruk og støy. Fredrikstad kommune, som er finansieringsansvarlig for gravplassforvaltningen, har fattet vedtak med mål om fossilfrie bygg- og anleggsplasser, og jobber aktivt med å fornye sin egen bil- og maskinpark i retning elektrifisering. Det er naturlig at fellesrådet tilstreber samme tilnærming som kommunen på dette området. Elektrifisering kan også bety automatisering som bidrar til mer effektive arbeidsprosesser. Dette kan frigjøre tid og ressurser til andre

oppgaver og kvalitetsarbeid. Kirkevergen er allerede i gang med å kartlegge markedet med tanke på utskiftning av særlig våre sitteklippere til elektriske modeller.

Samtidig er det avgjørende å sikre trygge arbeidsforhold for de som utfører fysisk krevende oppgaver i et ofte komplekst og sensitivt arbeidsmiljø. Gravplassforvaltningen må derfor sørge for en oppdatert maskinpark som ivaretar de krav som stilles til sikkerhet på arbeidsplassen.

De prioriteringer som er foreslått i planperioden fremkommer av vedlagte prioriteringsliste.

KAPELLER OG GRAVPLASS

Muslimsk gravfelt

Gravplassloven slår fast at gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn. Gravplassmyndighetene er derfor forpliktet til å imøtekomme religiøse og livssynsmessige begrunnede ønsker, så langt det er praktisk og rimelig mulig, slik lovforarbeidene legger vekt på. Dette innebærer blant annet at muslimer bør kunne forvente å bli gravlagt på gravfelt som er orientert mot Mekka, og at gravskikken skal kunne følge islamske tradisjoner. Fellesrådet har per i dag et tilrettelagt gravfelt på Borge gravplass, men kirkevergen anbefaler at det kommer på plass et tilsvarende tilbud på Leie kapell, som er både sentrumsnært og har godt tilrettelagt infrastruktur. Muslimene vasker og steller de døde selv. Representanter for muslimske samfunn i Fredrikstad har også i uformelle møter med kirkevergen uttrykt ønske om et eget stellerom for vask og stell etter muslimsk tradisjon, noe fellesrådet per i dag ikke tilbyr, og som må løses på sykehus i dialog med begravelsesbyråene. Dette er ikke foreslått i økonomiplanen, men kan i framtiden vurderes ved Leie kapell, som har kapasitet i eksisterende bygg, gitt at rehabiliteringen av Leie kapell blir gjennomført som planlagt.

Minnelunder - stadig mer populært

I takt med flere kremasjoner har også minnelunder blitt stadig mer populært. I tillegg til ordinære urnegraver, tilbyr derfor fellesrådet minnelunder i Fredrikstad. I mange tilfeller er det avdøde selv som har ytret et ønske om å gravlegges i en felles grav. Dette er gjerne på bakgrunn av en bekymring for at ingen skal ha mulighet til å stelle graven etter at de har gått bort, eller for å frigjøre etterlatte fra arbeidet med en personlig gravplass. En minnelund er et felles gravsted der man kan minnes en eller flere avdøde. Dette gjør det mulig for de etterlatte å ha et sted å komme til, uten å måtte forholde seg til gravstell. En minnelund er tro- og livssynsåpen. Minnelunder er samfunnsøkonomisk positivt, da dette reduserer behovet for økt gravplassareal.

Minnelunder og lokale kunstnere

Det er etablert en minnelund på Østre gravlund i 2024, med plass til 342 urnegraver. Det ble samtidig etablert en unavnet (anonym) minnelund i samme område, med plass til 188 urner. Minnelunden er utformet av kunstner Lars Ole Klavestad. Minnelunden på Glemmen er utvidet i 2024 og har plass til 160 urnegraver. Minnelunden er utformet av kunster Ole Jacob Ihlebæk. Minnelunden i Onsøy var ferdig i 2020 og har plass til 192 urnegraver. Minnelunden på Kråkerøy var ferdig 2022 og har plass til 197 urnegraver.

I kommende økonomiplanperiode er det foreslått å prioritere minnelunder på Gressvik, Rolvsøy, Borge og Leie gravplasser.

Kapell og driftsbygg generelt

Kapellet er et sentralt rom i gravplassens funksjon – et sted for avskjed, refleksjon og verdighet, og et rom der mennesker møtes i livets mest sårbare øyeblikk. I takt med samfunnets utvikling og endrede forventninger til offentlige rom, samt stadig behov for rehabilitering og istandsetting, står også kapellene overfor et behov for fornyelse og

investering. Fellesrådet har per i dag 8 kapell i drift. Arbeidet med å kartlegge fremtidige investeringsbehov avdekker et relativt stort behov for oppgradering og vedlikehold ved flere av kapellene.

Kirkevergen har lagt frem sak til fellesrådet med forslag om å midlertid stenge tre av kapellene vinteren 2025/2026, med mål om å redusere driftskostnader. Dette i påvente av at administrasjonen vil påstarte en prosess der man ser alle kapellene i sammenheng, og vurderer om det i fremtiden er hensiktsmessig med dagens drift i alle kapell. Dette arbeidet må pågå i 2026.

Leie kapell

Leie kapell er byens største seremonisted og gravplass, og har mange livssynsåpne seremonier. Kapellet skal restaureres og oppgraderes til å være et både tidsriktig og fremtidsrettet, universelt utformet seremonisted. Av tiltak er planlagt:

- Omlegging av tak (gjennomført 2023-2024)
- Ny tidsriktig prosesjonsvei, universelt utformet (kontraktsinngåelse høst 2025, oppstart primo 2026)
- Varmesystem og ventilasjon
- Ombygging av planløsning
- VA-anlegg, drenering og omkobling av AF

Investeringsbehovet ble først omtalt i kommunens økonomiplan for 2023–2026:

Leie kapell – Her er det store utfordringer på mange områder hvor det er behov for ekstra tilskudd til investering fordelt over noen år. Det har i år vært gjennomført en omfattende undersøkelse som har avdekket taklekkasje, behov for utbedring av prosesjonsvei, og utbedring av trapper/adkomstvei for de med rullestol. I tillegg er det avdekket store problemer med vann og avløpsnettet inne på kirkegården som krever utbedring. Det mest prekære i dette prosjektet er å utbedre takene og tette disse.

En helhetlig tiltaksrapport vil oversendes så snart den er klar, men her vil sannsynlig totalkostnad bli på cirka 74 millioner kroner hvorav cirka 12 millioner kroner gjelder utbedring av tak. Prosjektet kan deles i flere etapper slik at ikke alt må tas samtidig. Samlet sett er det ikke finansiell rom for denne investeringen innenfor tilgjengelige investeringsrammer.

Ordinært tilskudd til investeringer søkes indeksregulert. På grunn av stor prisøkning øker kostnadene betydelig for investeringsprosjektene. Det er derfor behov for at investeringsrammen indeksreguleres fra år til år.

Finansieringsbehovet var som følger:

2023: kr. 6. mill. (fellesrådet har finansiert denne fasen av den generelle bevilgningen)
2024: kr. 17,0 mill.
2025: kr. 10,4 mill.
2026: kr. 17. mill.
2027: kr. 19.9 mill.
2028: kr. 4 mill.
Totalt: kr. 74,3 mill.

Investeringsplan for i Leie kapell ble oversendt Fredrikstad kommune i oktober 2023, og innarbeidet av bystyret i investeringsbudsjett for perioden 2024–2027 med følgende periodisering:

2024: kr. 17,9 mill.
2025: kr. 10,4 mill.
2026: kr. 17,0 mill.
2027: kr. 19,9 mill.
Totalt: kr. 64,3 mill.

I behandlingen av kommunens økonomiplan for 2025–2028 reduserte bystyret avsetningen med 10,4 millioner kroner i 2025. Kirkevergen oppfatter tiltaket som en midlertidig forskyvning av investeringsprosjektet: *“Dette betyr at framdrift for Leie kapell (og generelle investeringsbehov) må håndteres innenfor en investeringsramme som er redusert”* (bystyrets vedtak i økonomiplanen 2025–2028). Finansieringen ble imidlertid ikke forskjøvet i selve økonomiplanen på slutten av perioden i 2028. Beløpene ble heller ikke indeksregulert, samt at behovet for 4 millioner i 2028 ble heller ikke lagt inn i slutten av planperioden i 2028 (trolig utilsiktet).

Vedtatt ramme for perioden 2025–2028:

(2024: 17,0, allerede vedtatt)

2025: kr. 0,0 mill.
2026: kr. 17,0 mill.
2027: kr. 19,9 mill.
2028: kr. 0,0 mill.
Totalt: kr. 53,9 mill.

Det anbefales at fellerådet går i dialog med kommunen for å få ryddet i uklarhetene som ser ut til å vedrøre prosjektet Leie kapell, og at følgende behov meldes kommunen for 2026–2029 (slik det også opprinnelig ble oversendt kommunen i oktober 2023):

Bevilget tidligere (2024): kr. 17,0 mill.

2026: kr. 17,0 mill.
2027: kr. 19,9 mill.
2028: kr. 10,4 mill.
2029: kr. 4,0 mill.
Totalt: kr. 68,3, mill. (tallene burde indeksregulert)

Parkrehabilitering

Kommunen som veimyndighet har påpekt at flere av fellesrådets parker har vegetasjon som brer seg ut i gangstier og veier. Dette må prioriteres gjennom større prosjekter med omfattende felling av (mange) store blant annet «tyskergraner», og ny beplantning langs vei. Det er forskriftskrav til at alle gravlunder skal være skjermet fra/inngjerdet fra omgivelsene for øvrig. Det er foreslått satt av midler til dette i økonomiplanen.

KULTURMINNEFORVALTNING OG KIRKEBEVARINGSFONDET **- Steinkirker fra middelalderen er prioritet til tusenårsjubileet i 2030**

Kirkene har en særstilling i Norge, fordi vi historisk sett har hatt få andre monumentalbygninger. Både kirkebygg og gravplasser gir også innsikt i historisk sosialt og religiøst liv, arkitektur og politisk historie. De brukes fortsatt aktivt til religiøse seremonier og samlinger i lokalsamfunn, som dåp, konfirmasjon, bryllup og begravelser. Kirkene fungerer også som symbolbygg og møteplasser for lokale aktiviteter. Kirkene er derfor blant våre fremste kulturminner, og en viktig kilde til kunnskapen om opptil 1000 år av vår historie.

Statlig strategi for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg

Regjeringen har lagt frem en bevaringsstrategi for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg. Bevaringsstrategien skal bidra til et nasjonalt løft for å ta vare på Norges fredete og listeførte kirkebygg. Bevaringsstrategien inkluderer også tiltak som istandsetting, sikring og konservering av både eksteriør og interiør. Hovedmålet for strategien er:

De kulturhistorisk verdifulle kirkebyggene bevares og tas i bruk av menighetene, lokalsamfunnene og fellesskapet på en bærekraftig måte. Kirkebyggene med deres interiør og omgivelser verdsettes som kilder til tro og kunnskap, og er grunnlag for opplevelse, engasjement og innsikt i Norges kulturhistorie.

Strategien er delt inn i tre programmer etter kirkenes alder.

- **Middelalderkirker:** Alle kirker fra før reformasjonen.
- **Kirker fra 1537-1850:** Dekker kirker fra etter reformasjonen i 1537 og fram til 1850.
- **Kirker etter 1850:** Omfatter listeførte kirker bygget etter 1850, med vekt på representativitet og autenticitet.

Som ledd i satsingen er det opprettet et fond, «Kirkebevaringsfondet», hvor det er satt av 10 milliarder kroner til en tilskuddsordning til kirkene, samt at det er planlagt at kirkene skal få årlige tildelinger på inntil 500 millioner kroner etter en gradvis opptrapping.

Ordningen er lagt opp slik at staten finansierer deler av investeringene, med denne fordelingsnøkkelen

Kostnadene for godkjente forprosjekt dekkes i sin helhet av tilskuddsordningen. Kostnadene for godkjente hovedprosjekt skal deles mellom staten og kommunen. I bevaringsprogrammet for middelalderkirker vil staten dekke kostnadene etter følgende intervaller:

- 50 prosent av kostnadene i intervallet 0–30 mill. kroner
- 75 prosent av kostnadene i intervallet 30–70 mill. kroner
- 90 prosent av kostnadene over 70 mill. kroner.

I de øvrige bevaringsprogrammene vil staten dekke kostnadene etter følgende intervaller:

- 50 prosent av kostnadene i intervallet 0–30 mill. kroner
- 60 prosent av kostnadene i intervallet 30–70 mill. kroner
- 80 prosent av kostnadene over 70 mill. kroner.

En prioritet i strategien frem mot 2030 er steinkirker fra middelalderen, og at disse skal ha ordinært vedlikeholdsnivå innen 1000-årsjubileet for slaget på Stiklestad.

Fredrikstad kommunes kulturminneplan

I Fredrikstad er Gamle Glemmen kirke eksempel på steinkirke fra middelalderen (fra 1182). Gamle Glemmen kirke er den eldste bygningen i dagens Fredrikstad, og både kirke og kirkegård er fredet. Kirken, gårdsmiljøet og det lille som er igjen av autentisk landskap omkring den, er derfor av meget høy verneverdi, og ligger også i fylkesplanen som regionalt viktig kulturminne.

Om prosjektet Gamle Glemmen kirke

Brannsikring av middelalderkirken startet i 2023 og ble ferdigstilt i 2024. Etter arkeologiske undersøkelser i 2023 ble det igangsatt oppgradering av drenering, vann og avløp, og istandsetting av grunnmuren på sakristiets østside. Det gamle uthuset under bakken var i dårlig stand og ble revet. Nytt uthus er bygget for plass til ny strømtavle, teknisk rom og nytt HC-toalett. I forbindelse med graving av grøfter rundt kirken ble det også lagt til rette for

vannbåren oppvarming i kirken, med varmepumpe som kan få plass i teknisk rom. Det gamle skiferbelegget rundt kirken er gjenbrukt og satt i stand. I sakristiet er kjøkkenbenken gjenbrukt og utbedret og det er laget inspeksjonsluke i det buede tegltaket opp til loftet. På kaldloftet over skip og kor er det fjernet brennbar tjæreapp som lå som beskyttelse på gulvet.

Fellesrådet har søkt kirkebevaringsfondet og fått innvilget midler til såkalt "særskilt forprosjekt" med 1,75 millioner kroner, med den begrunnelse at det er dokumentert et stort behov for utbedring av avvik knyttet til kirken, og at man gjennom et grundig forprosjekt kan man avdekke den beste måte å utbedre disse på. Det er vektlagt at kirken også er i bruk. I tildelingsbrevet ligger som krav at forprosjektet skal sørge for kartlegging av metoder for istandsetting fasader, tak og tårn, oppvarming av kirken, vinduer og dører.

Etter forprosjektet må fellesråd og kommune ta stilling til de videre investeringsbehovene. Staten vil da eventuelt dekke minimum halvparten av kostnadene knyttet til dette. Det er naturlig at man kommer tilbake til dette i budsjettprosessen for 2027. Det er imidlertid satt av noe budsjettmidler til etterisolering og sikringstiltak i 2026.

KIRKER

Å holde byens kirkebygg i forsvarlig stand er viktig for å kunne opprettholde et aktivt lokalsamfunn og menighetsliv, samt sørge for at viktige kulturminner og identitetsmarkører lokal blir godt bevart. Kommunene har ansvaret for vedlikehold av kirkene, men mange kommuner sliter med store etterslep. De kommunale bevilgningene må derfor prioriteres strengt.

For kommende økonomiplanperiode har vi prioritert sikkerhet, ENØK-tiltak samt tiltak som skal ta ned risiko for store følgekonskvenser av å ikke gjennomføre tiltak. Kirkevergen noterer seg også Kirkemøtets vedtak fra 2023 og bispedømmets strategiplan som sier at bispedømmet ønsker å jobbe for at flere kirker blir universelt utformede. Prioriteringene fremkommer i vedlegg 1.

Rolvsøy kirke har vært gjennom en omfattende restaurering av spiret, som ble slutført i 2025 (fase 1). Det gjenstår imidlertid fortsatt store rehabiliteringsbehov i kirken, både i tak, fasader skip og kor (fase 2). Gitt en streng prioritering innenfor de rammer som er satt av i økonomiplanperioden har kirkevergen ikke kunnet foreslå å prioritere dette. Det anbefales imidlertid at det gjøres videre undersøkelser av tilstanden i kirken, som kan gi en mer nøyaktig kunnskap om situasjonsbildet og behovet for videre rehabilitering. Kirkevergen melder derfor at det vil være naturlig å komme tilbake til totaliteten i dette i budsjettprosessen for 2027.

DOMKIRKEN OG TUSENÅRSJUBILEET

I 2030 markers det nasjonale tusenårsjubileet for kristningen av Norge. Barne- og familiedepartementet har ansvaret for den nasjonale markeringen, og det er nedsatt en komite for jubileet ([Nasjonaljubileet](#)). Det er naturlig at Fredrikstad kommune og Fredrikstad kirkelige fellesråd samarbeider om Fredrikstads markeringer i forbindelse med tusenårsjubileet.

Fredrikstad domkirke er dom i landets største bispedømme, og er 150 år samme år som det nasjonale tusenårsjubileet. Kirkevergen har ikke som utgangspunkt prioritert rehabiliteringen av domkirken før senere i økonomiplanperioden, da andre ting fremstår mer prekært å løse innenfor en begrenset investeringsramme som uansett ikke vil være tilstrekkelig for en rehabilitering av behovene i domkirken. Det kan likevel tenkes at kommune og fellesråd kan samarbeide om å gjøre rehabiliteringen av domkirken til byens tusenårsprosjekt, med mål om ferdigstilling i 2030. Tilbake i 1955 var nettopp rehabilitering av kirken kommunens gave til 75-årsjubileet for byggingen av Domkirken. Dersom rehabiliteringen av Domkirken skal

gjennomføres så må prosjektet startes senest ved inngangen til 2027, og det må avsettes investeringsmidler til dette. Et foreløpig svært usikkert anslag beløper seg til ca. 45 millioner kroner. Tiltakene som må gjennomføres er som følger:

- Innvendig rehabilitering av overflater i hele kirkerommet, flere av rommene og innvendig tårn (omfang ikke vurdert foreløpig)
- Setningsskader i murverk og tegl, sprekker i puss
- Oppgradering av ytterdører med innbruddsikring
- Oppgradering av orgelet
- Oppussing i sakristier og kontorer

Dette prosjektet vil kunne søke midler fra kirkebevaringsfondet, med minimum 50 prosent statlig finansiering.

MENIGHETSPROSJEKTER

Flere menigheter samler inn midler, eller avsetter midler selv, til investeringer og vedlikehold. Menighetene henvender seg til fellesrådet med spørsmål om fellesrådet kan bistå i utføringen av slike investeringsprosjekter.

Selv om prosjekter er menighetsfinansiert, og ikke via kommunale bevilgninger, så ligger byggherreansvaret på fellesrådet, jmfør kirkeordningen §17:

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, tilskudd til kirkelig virksomhet fra kommunen eller kirkens virksomhet nasjonalt og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene.

Det er også slik at både kirkelige fellesråd og menighetsråd er forpliktet til å følge regelverket om offentlige anskaffelser.

Dette innebærer at fellesrådet uansett må avsette ressurser til å følge opp både anbudsprosesser og byggherreansvaret, selv om man velger å kjøpe enkelte tjenester i markedet. Det er derfor en prinsipiell diskusjon som fellesrådet må ta stilling til, om man ønsker å benytte egne ressurser i dette arbeidet. For kommende økonomiplanperiode er det innmeldt fra både Gamle Fredrikstad menighet, og fra Glemmen menighet to større prosjekter, med henholdsvis oppgradering av orgel og orgelrampe/gulv, samt menighetssal. Begge menighetsråd har fattet vedtak om at finansieringen dekkes av menighetens egne midler, hvilket betyr at prosjektet ikke belaster de kommunale investeringsbudsjettene. Kirkevergen har vært tydelig på at menighetene også må dekke timebruken til fellesrådets ansatte i slike prosjekter, hvilket begge de nevnte menighetene har akseptert.

Særlig Glemmen menighet har påpekt ovenfor kirkevergen at det har vært en årelang prosess med å få avklart når et prosjekt med menighetssalen kan igangsettes. Det påpekes fra menigheten at deres forståelse har vært at det er gitt lovnader om at dette skal realiseres. Det er også lagt til grunn i menighetsrådsvedtak av 13. mars 2022, at Glemmen menighet forskutterer investeringen, og det er sendt en anmodning til fellesrådet 25. mars 2022 om at fellesrådet forplikter seg med en garanti om å tilbakebetale 50 prosent av investeringskostnaden. Kirkevergen har imidlertid ikke funnet noen vedtak i fellesrådet som stadfester hverken en realisering av prosjektet eller at fellesrådet har akseptert en garanti for halvparten av totalkostnadene.

Dersom fellesrådet prioriterer de menighetsfinansierte prosjektene, må fellesrådet være innforstått med at dette påvirker kapasiteten i fellesrådets bygg- og anleggsavdeling (samt også enkelte andre funksjoner i fellesrådet), og at dette vil ha konsekvenser for prioriteringen av andre tiltak.

Med bakgrunn i de forventninger som er skapt over tid, i de to nevnte menigheter, anbefaler kirkevergen at de to prosjektene gjennomføres i regi av fellesrådet, slik de er prioritert i handlingsplanen, men legger til grunn at kommunen/fellesrådet ikke skal belastes med noen investeringsmidler i prosjektene. Dette med den begrunnelse at fellesrådet ikke har pekt på dette som kritisk nødvendige prosjekter å prioritere.

Saken illustrerer viktigheten av at fellesrådet fremover vedtar årlige prioriteringer av investeringer som skal gjennomføres, nettopp for å unngå slike uklarheter i fremtiden.

Parkering ved Torsnes kirke

Kirkevergen gjør oppmerksom på at Torsnes menighet har spilt inn behov for areal til flere parkeringsplasser. Det har vært dialog med grunneier i området om mulig eiendomsoverdragelse av tilstøtende tomt til kirken. Området er regulert til parkering, men dagens rammetillatelse for tiltaket er av 11.11.2021. Denne har utløpt med 3-årsfrist, og saken må trolig behandles på nytt av kommunen. Det ligger vesentlig med usikkerheter i saken, da aktuell eiendom er dyrka mark, og trolig må behandles i lys av både plan- og bygningsloven og jordloven. Tiltaket er ikke innrullet på behovslisten, og det anbefales at kirkevergen gis i oppdrag å undersøke saken videre, samt avklare om det er reelt behov for flere parkeringsplasser, særlig i lys at prosesskostnadene vil være omfattende. Det er ikke tatt stilling til om dette er en kostnad fellesrådet eventuelt skal ta.

Vurdering

Kirkevergen viser til saksutredningen. Det anbefales at fellesrådet tar totaloversikten over investeringsbehov til orientering, jamfør vedlegg 2, og at investeringsplanen for 2026–2029 vedtas slik den fremkommer av vedlegg 1. Tiltaksplanen er å forstå som grunnlag for arbeidet inn mot Fredrikstad kommunes budsjettprosesser, og det må tas forbehold om endelige budsjetttrammer og prioritering av tiltakene.

Investeringsplan 2026 - 2029

Gravplass - kommunal ramme

Tall i millioner kroner

Tiltak	2026	2027	2028	2029
Løpende vedlikehold og småprosjekter	0,3	0,4	0,4	0,4
Maskinpark (maskiner og utstyr)	1,2	3,3	3,5	3,0
Minnelund Leie gravplass	1,1			
Minnelund Borge gravplass	1,2			
Minnelund Gressvik gravplass	0,4			
Minnelund Rolvsøy gravplass	0,8			
Borge kapell; brannalarm	0,4			
Fellesprosjekt tinstolper (strømstolper) med kartegging 2026	0,2	0,5		
Borge kapell; Handicaptalett		1,4		
Borge kapell, Sikring av kistehheis med fjerning av kant				0,3
Gressvik gravplass; Reabilitere/skifte ut bro ved menighetssenter		0,3		
Leie kapell; Parkanlegg, beplantning og felling av trær langs sykkelsti	0,4	0,4		
Minnelund Vestre gravplass			1,0	
Onsøy kapell; Sanering av kjølerom	0,5			
Onsøy kapell; Sikring av heis	0,2			
Kråkerøy kapell; sikring av kjørevei til kjøle		0,6		
Glemmen gravplass; Parkbelysning	0,2			
Leie gravplass; Muslimske gravfelt			0,5	
Torsnes gravplass; Driftsgarasje rives og erstattes med container		0,5		
Leie; Omlegging av tak driftsgarasje og innvendig belysning.			1,0	
Østre gravlund kapell, etterisolere gulv og varmepumpe				0,8
Vestre gravlunds kapell: Utskiftning av varmesystem			0,5	
Leie kapell; Rehabilitering av klokketårn				1,7
SUM Gravplass	7,0	7,4	6,9	6,2

Øremerkede midler - kommunal ramme

Tiltak	2026	2027	2028	2029
Leie kapell AN 6594	17	19,9	10,4	4
Domkirken - rehabilitering (ses i sammenheng med søknad om statlige forprosjektmidler)	0	0	0	0
Rolvsøy kirke, fase 2	0	0	0	0
SUM Øremerkede kommunale midler	17	19,9	10,4	4

Kirker - kommunal ramme

Tiltak	2026	2027	2028	2029
Løpende vedlikehold og småprosjekter	0,3	0,4	0,4	0,4
Domkirken; Sikring av trapper og (utredning av automatisering opptrekk)	0,8			
Gamle Fr.stad kirke; Rehab gallerigulv før orgelrehabilitering (orgelrehab. finansieres av menigheten)	0,5			
Glemmen kirke; Innvendig belysning i skipet	1,0			
Glemmen kirke; Nedløp og renner som har falt ned fra tårnet	0,5			
Glemmen kirke; Vindusrehabilitering	0,5			1,6
Glemmen kirke; Rehabilitering av tårnluker, korrosjonskader	0,5			2,5
Gamle Glemmen kirke; Slutføring av prosjekt; etterisolere loft og rekkverk ved teknisk bygg	0,7			
Gamle Glemmen kirke; Varmeanlegg - ENØK (søke midler til bergvarmepumpe)			3,1	
Torsnes kirke; Rehabilitering av vinduer			0,4	
Torsnes kirke; Tårnvedlikehold			0,3	
Onsøy kirke; Lys til parkeringsplassen	0,2			
Onsøy kirke; ENØK, Foreløpig rehabilitering av eksisterende varmeanlegg-pumpe-termoater	0,2			
Domkirken; ENØK, Varmestyring	0,2	2,9		
Kjølstad kirke; Ventilasjon-varmepumper luft, ENØK	0,3	0,7		
Gamle Fredrikstad kirke; Dør-og vindusrehabilitering				0,5
Gamle Fredrikstad kirke; Uthus -servicebygg-omfuging teglverk, restaurere port og innfesting				1,6
Gressvik kirke; Sanere sopp i kjeller og i trapp HC-inngang	0,2			
Gressvik kirke; Rehabilitering av lysekroner			0,2	
Gressvik kirkested; Utbedring av belysning på parkeringsplassen			0,5	
Rolvsøy kirke; Innvendig rehabilitering av overflater vegger og tak, kirkebenker				1,6
Rolvsøy kirke: verdibevarende tiltak og opprettholdelse av drift		3,0	2,0	
Rolvsøy kirkested; Nytt låssystem	0,2			
Skifte av brannsentraler - 1pr/år	0,5	0,5	0,5	0,5
SUM Kirker	6,7	7,5	7,4	8,6

SUM - GRAVPLASS, KIRKER OG ANNET - KOMMUNAL RAMME

13,7 14,9 14,4 14,8

Egenfinansierte og eksternt finansierte prosjekter

Tiltak	2026	2027	2028	2029
Glemmen kirke menighetssal	7	0	0	0
Gamle Glemmen kirke; særskilt forprosjekt, finansiert av staten med kr 1,8 mill. (0,9 i 2025 og 0,9 i 2026)	0,9	0	0	0
Det vurderes søkt statlige overordnede forprosjektmidler fra Kirkebevaringsfondet til flere av kirkeprosjektene i perioden. Kirkevergen kommer tilbake til dette i egen sak til fellesrådet.	-	-	-	-
SUM Egenfinansierte prosjekter	7,9	0	0	0

INVESTERINGSBEHOV					
Lokasjon		Kostnadsestimat t Millioner NOK		Kommentar	
	TILTAK				
Borge	Etablering av nytt kjølerom og kisteheis	4,5		HMS og beredskap. Borge og Leie kapell skal prioriteres. Gir bedre logistikk og ergonomi. Reduserer antall kjøler med behov for drift og vedlikehold.	
	ENØK-tiltak med etablering av nytt varmesystem	2,7			
	Utbedring av adkomst for bårebil med drenering av tilstøtende arealer	1,4		Trang adkomst forbi garasje. Noe avrenning av sand i bakken ned mot kjøle.	
	HCWC i kapell	1,4		Borge kapell har i dag 2 toaletter i gang. Ingen er tilpasset rullestol	
	Ombygging av personalfløy med garderober	2,4		Fellesgarderobe. Ikke vært utbedret side bygget var nytt.	
	Utskiftning av gavl nord	1,8		Glassvegg med stort varmetap. Påbegynnende råteskader som er utbedret i 2022	
	Utskifting/rehabilitering av alle dører og vinduer	1,4		ENØK: stort varmetap, mange glass er punkterte.	
	Rehabilitering av kjeller	2,6			
	Nytt klokketårn (Må utføres innen 2030)	0,7		Råteskader i bærende konstruksjon	
	Omlegging av tak personaldel (Lekker)	2,1		Utvikling må overvåkes	
	Navnet minnelund	1,2		Reduserer behovet for investeringer til utvidelser av gravfelt og minsker arealbehov. Minnelunder er etterspurt av innbyggerne.	
	Skjermingstiltak mot riksvei	0,7			
	Muslimsk gravfelt, utvidelse	3,6		Felt fylles opp. Behovet må sees i sammenheng med Leie og etableringav muslimsk gravfelt.	
	Fornyelse av vannposter med utskifting av rør	0,5			
	Seremonirom (vask) for muslimer	1,9		Usikkert anslag - lokasjon må vurderes	
	Brann og tyveri	0,4		Avvik årskontroll brannalarm må lukkes 2026. (Mangler også innbruddsalarm)	
	Sikring av kisteheis og fjerning av betongkant.	0,3		Høy betongkant gjør arbeidet svært krevende og bør fjernes. Krav til fysisk sperre, grunnet stor fallhøyde når heis står nedsenket.	
	Beplanting og skjermingstiltak mot Haldenveien	1,0		Trafikkstøy gravfelt	
	Gressvik	Nytt driftsbygg	6,2		Ansattfasiliteter. Må vurderes opp mot andre mulige tiltak.
		Ny kjøle i eksisterende driftsdel med sanering av eksisterende	1,9		Kjøler kan vurderes samlet Leie og Borge
		Rehabilitering av eksisterende garasje med varme og vann	0,8		
		Tinstolper (strøm) må skiftes med ny framføring av kabler (HMS)	0,5		
		HCWC i kapell	1,2		Bruker menighetssenter, men må vurderes mot eventuelle planer for toalett i kirke.
		ENØK kapell	1,0		
		Navnet minnelund	0,4		Redusere behovet for investeringer til utvidelser av gravfelt og minsker arealbehov. Minnelunder er etterspurt av innbyggerne.
			1,0		ENØK: dårlig isolert bygg, samt punkterte vinduer.
		Utvendig rehabilitering av kapell			Bygg: Skader på kobberrenner samt fuktinntrengning i fuger
		Reabilitere/skifte ut bro ved menighetssenter med tilhørende utomhus	0,3		Fare for å trække hull i dekke. Omfang usikkert.
Rolvsvøy	Diverse universell utforming	0,3			
	Navnet minnelund	0,8		Redusere behovet for investeringer til utvidelser av gravfelt, og minsker arealbehov. Minnelunder er etterspurt av innbyggerne.	
	Lekkasje tak kapell må utbedres	0,2			
	Oppussing av garasje (gml stallen)	0,4			
	Varmepumpe kapell og driftsbygg	0,1			
	Overføring til 110 + innbrudd driftsbygg og kapell	0,2			
	Rehabilitering av fasader kapell	1,6			
	Restaurering vinduer og dører kapell	0,6			
	Sanering av kjølerom	0,5			
Heis må sikres	0,2				

Kapell, driftsbygg og gravlund	Onsøy	Tak, loft	1,6		
		Skifte ut bio-olje fyr (samme som kirke)	3,1		
		Innlegg av større el-inntak	6,2		
		Rive eksisterende WC/gml. driftsbygg	0,6		
		Etablere HCWC i forbindelse med kapell	1,6		
		Innvendig oppussing av kapell	2,9		
		Utvidelse av gravfelt	6,8		
		Etablere flere tinstolper (strøm)	0,3		Lange skjøtekabler er både tungvint og gir fare for kortslutningspenninger som gjør at sikring
	Vestre	Tyverialarm + 110	0,2		
		Navnet minnelund	1,0		Redusere behovet for investeringer til utvidelser av gravfelt, og minsker arealbehov. Minnelunder er etterspurt av innbyggerne.
		Drenering av felt 15, 16 og 17	2,1		
		Omlegging av tak driftsbygg	0,6		
		ENØK tiltak driftsbygg/garasje	0,6		
		HCWC kapell	1,0		
		Oppussing av WC driftsbygg	0,6		
		Kjølrøm må utbedres	0,5		
		Utvendig anlegg (Furuhekk 600 meter)	0,6		
		Utbedre setninger og fundamentskader	25,0		
		Overføring brann og innbrudd	0,2		
			0,5		
		Utskiftning av varmesystem			
	Østre		0,8		
		Etterisolere gulv og varmepumpe			
		Drenering av enkelte felt	0,5		
		Rehabilitering av dører og kapell	0,2		
		Varmesystem kapell	1,6		
		Innvendig rehabilitering	2,6		
		HCWC kapell	1,6		
		Drenering av krigskirkegården (økt fra 0,5)	2,1		
		Overføring 110 drift og kapell. + Innbrudd	0,2		
	Kråkerøy	Utbedring av setninger garasje	0,3		
		Rehabilitering garasje	0,5		
		Nytt gjerde nedre gravlund	0,2		
		HCWC i kapell	1,6		
		Istandsetting utvendig fasader kapell	2,1		
		Adkomst til kjøle må sikres mot utkjøring	0,6		Skråning må sikres. Risiko for bårebil og måking.
		Utvendig oppussing driftsbygg	0,2		
		Utvidelse av HCWC rampe kapell for å få inn XL kister	0,3		
		Kjønnsdelte garderober	1,0		
		Diverse utbedring gravfelt	0,5		
		Urnefelt øvre gravlund	2,1		
		Behov for større parkering	1,0		Utfordringer med parkering og avkjøring fra Kråkerøyveien ved mange besøkende.
		Utevendig vedlikehold mur p-plass, granitttrapp	1,0		
		Divers omgjøring driftsbygg	1,2		
		Brann og innbruddsalarmer	0,2		
	nmen	Drenering av kirkegård	1,6		
		Lekkasje basseng/fontene må utbedres	0,3		
			0,2		
		Utbedring av garasje			

	Gler	Lys kirkegård og park. Egen post kirke.	0,2		Trygghet og sikkerhet for både ansatte og publikum.
	Torsnes		0,5		
		Driftsgarasje rives og erstattes med container			Driftsgarasje har store skader.
	Leie (øvrig)	Parkering og utomhus	6,0		
		Omlegging tak driftsgarasje (Akutt) + omlegging av lys til LED	1,0		
		Innvendig oppussing av driftsgarasje med tilhørende ENØK tiltak	0,5		
		Etablering av tinekontakter søndre gravlund (HMS)	0,5		Lange skjøtekabler er tungvint og fører til at det kan bli lave kortslutningspenninger som gjør at sikring (400 meter) ikke går.
		Nytt/fornyelse av orgel	3,6		
		Rehabiliterin av klokketårn	3,1		
		Asfaltere parkeringsplass med tilhørende håndtering av overflatevann	3,1		
		Navnet minnelund	1,1		
		Muslimsk gravfelt	0,5		Benytter oppfylt felt øst på gravlund. Adkomstvei på opparbeides.
		Sikring av klokketårn trapp	0,2		
	Kapell Gene	Parkanlegg: Beplantning og felling av furutrær langs sykkelsti	0,8		"Tyskergran" som knekker og faller utover gangsti. Ca. 150 trær.
			1,0		
	Gml. Glemmen kirke	Felles låsesystem med mulighet til å gi tidsbegrenset tilgang (ikke nøkkel)			
			5,2		
		Takomlegg ,kalking av fasader, vindusrehab, råte i tårn,malerarbeider fasader			
		Oppgradere parkeringsplass evt. utvide, belysning til parkeringsplass	0,5		
		Varmeanlegg - ENØK (søke midler til bergvarmepumpe)	3,1		Besparelser i drift
			0,7		
		Slutføring av prosjekt. Etterisolere loft skip-kor-sakristi Hunton-loftsluker utbedres og rekkverk teknisk bygg			Uisolert loft, stort varmetap. Tiltak gir besparelser i drift.
		Kirkestua, Universell utforming.	0,5		Utfrodrende med tilrettelegging
	Rolvøy kirke	Tak-og fasaderehabilitering - dør og vindusrehab skip-kor, del 2	15		Råtne vinduer og tett puss fører til følgeskader. Er delt opp i 5+10 mill. 5 er måiltak.
		Innvendig rehab av overflater vegger og tak, kirkebenker	1,6		Puss i trapperom faller av og fører til støv
		Drenering - takvann	1,0		
		Oppussing av prestesakristiet	0,3		
		Ny rampe og rekkverk i koret	0,1		
		Ombygging av tårntrapp	0,3		
		Lynvernsanlegg (jording er klar)	0,4		
		Utv. belysning parkeringsplass og nytt dekke på parkeringsplassen	1,0		
			0,2		
		Nytt låssystem alle bygg			
ken		Varmeanlegg ENØK	3,1		
		Ny utvendig HC rampe	0,5		
		Innvendig rehab av overflater i hele kirkerommet, flere av rommene og innv tårn (omfang ikke vurdert foreløpig)	40,0		
		Setningsskader i murverk og tegl,sprekker i puss	1,0		
		Oppgdradering av ytterdører-innbruddsikring	1,0		
		Ombygging av tårntrapp, lage loftstilgang sakristi nord	3,1		Sikkerhet. Tårnur må trekkes opp 2 ganger/uke. Alternative tilnærminger bør utredes, samt prosjektet ses i sammenheng

Kirkene	Domkirke	Oppgradering av orgelet	4,2		
		Oppussing i sakristier og kontorer	0,5		
			0,5		
		Ny brannsentral og røkdetektorer			
		Varmeanlegg - rustne rør/radiatorer - ENØK	3,1		Fellesrådets sitt mest energikrevende kirkebygg. Potensielt store besparelser i drift.
	Borge kirke	Utvendig inngangsparti og gangvei, istandsetting overflater, reasfaltering av parkeringsplass	1,0		
		Parkeringsplassbehov (sjekke med arealplan og grunneiere)	1,6		
		Varmeanlegg på sikt - ENØK	2,6		
		Innvendig oppussing, bla. rehab av gulvene	1,0		
		Ny brannsentral og røkdetektorer	0,3		
			0,5		
		Ventilasjon kirkesalen, sjekk også tiltak kryprom under kirken			
	Onsøy kirke	Lys til parkeringsplassen (sjekke med arealplan, geodata og grunneiere)	0,2		Prosjekt igangsatt
		Lynvernsanlegg-grunn drenering i samme arbeid som grøfte- arkeolog	1,0		
		Tårntekking og fasader	1,5		
		Hc wc i våpenhus og bøttekott	2,1		
		Ny rampe i koret	0,3		
		Fjerning av tepper i koret og oppussing gulv	0,3		
		Lydanlegget , div ombygging for å mulig frigjøre plass i dåpssakristi	0,5		
		Varmeanlegg -oppdatering på sikt -varmepumpe (felles kapell og kirke)	4,2		
		Foreløpig rehab av eks. varmeanlegg, pumpe, termostater mm	0,2		ENØK: styres i dag manuelt, utfordrende å styre.
		Ny brannsentral og røkdetektorer (ink. Kapell)	0,3		
		Sprinkleranlegg-lagt til rette i kapellkjeller og rør til kirken	3,1		
		Oppgradering av dåpssakristi og prestesakristi med tilhørende sanitær	0,5		
	Torsnes kirke	HC Wc -påbygg tårndel- søknad- arkeologi	3,1		
		Takomlegg og tårnvedlikehold	5,2		
			1,0		
		Fasader kalking, rehab av vinduer			
		Varmeanlegg på sikt-ENØK	3,1		
		Ny brannsentral og røkdetektorer	0,2		
		Lydanlegg	0,1		
	Kråkerøy kirke	Etablering av større parkeringsareal (tomteerverv ført på gravplass)	3,0		
		Takomlegg	5,2		
		Rehab av rekkverk rundt kirken	0,4		
		Sprinkleranlegg (lagt tilførsler i gulvet men bør prosjekteres for kirken)	3,1		
		Tårntrapp til klokkene bør utbedres	0,1		
		Utv fasader og vinduer	1,0		
		Belysning utomhus	0,5		
	Kjølstad kirke		1,0		
		Ventilasjon-varmepumper luft Enøk			Driftsbesparelser strøm, inn klima: ventilasjon kjeller er defekt
		Utbygging av kirken, mangler lagerrom og møterom	2,1		
		Universellt utformet publikumsgarderobe og nytt HCWC i u.etg.	1,6		
		Ønske om endring av to toaletter til et hc toalett i gangen 1 etg (innspill 30.04.2022)	0,5		
		Diverse innvendig oppgradering	0,5		

	Østre Fredrikstad kirke	Innv. overflateoppgradering i kirken og tårnet	5,2		
		Varmeanlegg på sikt-ENØK	3,1		
			1,6		
		Tårntekke sjekkes			
		Dør-og vindusrehab.	0,5		
		El og lys, lydanlegg	0,5		
		Uthus - servicebygg; omfuging teglverk, restaurere port og innfesting	1,6		"Falleferdig", fare for driftsstans. Fare for følgeskader.
		Urverk må rehabiliteres - stoppet pga slitasje	0,3		
		Ominnredning kirken med bygningsmessig og teknisk	10,0		
		Rehab lysekroner, lysanlegg, lydanlegg	1,0		
	Glemmen kirke	Rehab gallerigulv før orgelrehab, fjerne nålfilt.	0,5		Henger sammen med vedlikehold av orgel som dekkes av MR.
		Utvendig instandsetting fasader og tårn	7,0		
		Oppgradere trappeheis	0,5		
		Setningsskader på hovedtrapp og trapp til menighetssalen, omfundamentering	2,1		
		Urverk må rehabiliteres - stoppet pga slitasje	0,3		
		Takomlegg, inkl kobberrenner og beslag	6,2		
		Nedløp og renner som har falt ned fra tårnet	0,5		Fare for nedfall av nedløpsdeler, fare for følgeskader.
		Lynvern (jording er lagt)	1,0		
		Rehab av utv. murverk i tårn, fuktinntrengning - rehab murflater i tårn,korrosjon. rehab spir	5,2		
		Rehab av tårnluker, korrosjonskader	2,5		Stålporter råtekader.
		Nytt smijernsrekkverk syd-ved ny rømningsvei	0,2		
		Vindusrehab	2,1		Råteskader vinder med fare for følgefeil
		Belysning av kirken	1,0		
		Ferdigstille oppgradering av lydanlegg	0,5		
			2,1		
		Innvendig belysning i skipet			Gamle lysarmaturer som svikter. (Dimmer røket, lysarmatur eldre-Kyndill budsjetterer med LED)
		Utbedring av dekke på parkeringsplassen og vei opp til HC inngang, setninger på støttemurer	3,1		
			0,5		
		Ny brannsentral og røkedetektorer			Brannsentral fra 90-tallet. Ikke adresserbart anlegg.
	Gressvik kirke	Sanere sopp i kjeller og i trapp HC-inngang	0,2		HMS og publikum
		Drenere og tilpasse nytt terrengnivå - nye overflater på veien rundt kirken	2,1		
		Lynvern anlegg	1,0		
		Bygge om inngangsparti med rampe, lettere tilkomst for begravelser	4,2		
		HCWC i kirken	1,0		
		Vindusrehabilitering	0,5		
		Utbedere belysning på parkeringsplassen	0,5		Lamper defekt
		Varmeanlegg - ENØK	3,1		
		Ny brannsentral og røkedetektorer	0,5		Brannsentral fra 90-tallet. Ikke adresserbart anlegg.
			0,2		
		Rehabilitering lysekroner			Senkesystem for å skifte pærer er defekt.
		Oppgradere kjøkken og sanitær	0,5		
		Innvendig rehab av kirken	0,5		
		Diverse rehabilitering kirkebygg (bygning)	1,0		

SUM

454,9

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Saksnr.: 2025/17044
Dokumentnr.: 4
Løpenr.: 227204/2025
Klassering:

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kirkelig fellesråd	24.09.2025	31/25

Sluttregnskap rehabilitering av Rolvsøy kirke - Investeringsbudsjett 2025

Kirkevergens innstilling

Kirkevergen anbefaler fellesrådet å fatte slikt vedtak:

1. Sluttregnskap for rehabiliteringen av Rolvsøy kirke, jamfør vedlegg 1, tas til orientering.
2. Merforbruk i 2025, 681 909,36 kroner, belastes AN6568.

Fredrikstad, 17.09.2025

Sammendrag

Saken omhandler sluttregnskap for rehabiliteringen av Rolvsøy kirke, fase 1, som viser en totalkostnad på ca. 16,83 millioner kroner. Merforbruk på 681 909 kroner i 2025, foreslås dekket inn ved bruk av gjenstående samlede investeringsmidler i fellesrådet, og belastes AN6568.

Vedlegg:

- 1 Totalregnskap AN6598 - Rehabilitering av Rolvsøy kirke - fase 1
- 2 Justert Investeringsbudsjett

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Fredrikstad kirkelige fellesråd besluttet i 2023 å rehabilitere Rolvsøy kirke. Rolvsøy kirke har vært utsatt for lekkasjer, skader og korrosjon i tårntekke og spir fra 1908. Full rehabilitering har vært gjennomført med takomlegg, nye beslag, renner og nedløp. Underveis i arbeidet har det vært avdekket omfattende råteskader, som har gitt uforutsette utfordringer. Investeringsprosjektet er nå ferdigstilt i 2025, og viser en totalkostnad på ca. 16,83 millioner kroner og et merforbruk i 2025 på 681 909 kroner.

For 2025 var den kommunale bevilgningen til generelle investeringer 10 millioner kroner. Dette var en reduksjon fra tidligere vedtatte 24 millioner kroner i kommunens økonomiplan.

Fellesrådet vedtok investeringsbudsjettet for 2025 i sak 6/25. Bevilgningen fra Fredrikstad kommune på 10 millioner kroner for 2025, ble disponert som følger:

- Kr 3 600 000 til AN6587 Brannsikring Gamle Glemmen kirke for å dekke merforbruk på fjorårets budsjett

- Kr 6 000 000 til AN 6598 Rehab Rolvsøy kirke hvorav ca kr 3 000 000 går til å dekke merforbruk på fjorårets budsjett.
- Kr 400 000 til AN6576 Navnet minnelund.

Vurdering

De 3 millioner kroner som ble avsatt for gjenstående arbeid i 2025 er ikke tilstrekkelig for å dekke totalkostnaden, og det er behov for å finansiere merforbruket i 2025 med 681 909 kroner. Det anbefales at merforbruket dekkes inn av gjenstående samlede investeringsmidler i fellesrådet, som per tiden er ca 2,8 millioner kroner, og belastes AN6568 (kjøp av maskiner, som foreslås rebudsjettert i 2026, jamfør egen sak til fellesrådet om investeringsplan for 2026–2029).

Kirkevergen opplyser for øvrig om at det per høsten 2025 er igangsatt prosess med forprosjektering av nye minnelunder ved Gressvik, Rolvsøy, Borge og Leie gravplasser, i tråd med tidligere vedtak.

24 FREDRIKSTAD KIRKELIGE FELLESRÅD (2025) - År/Periode 2020/1 - 2025/13

17.09.2025

	Reelt periode	Budsjett periode	%	Reelt hittil	Budsjett hittil	%
Prosjekt: AN6598 Rehab Rolvsøy kirke 2023						
Art: 7208 KIRKEINTERIØR/KUNST OG INVENTAR/	439,92	0,00	0	439,92	0,00	0
Art: 7209 GLASSARBEIDER, VINDUER, DØRER	428.406,40	0,00	0	428.406,40	0,00	0
Art: 7231 OMGJØRING/OMBYGGING EKSTERNE TJE	12.019.139,58	10.060.000,00	119	12.019.139,58	10.060.000,00	119
Art: 7234 VVS-installasjoner(innv sanitær	102.307,28	0,00	0	102.307,28	0,00	0
Art: 7236 SNEKKERARBEIDER	0,00	200.000,00	0	0,00	200.000,00	0
Art: 7251 ANDRE UTGIFTER	612.764,61	750.000,00	82	612.764,61	750.000,00	82
Art: 7252 Innvendig elektro	182.320,80	0,00	0	182.320,80	0,00	0
Art: 7253 Utvendig elektro	223.480,80	438.000,00	51	223.480,80	438.000,00	51
Art: 7257 Maler, belegg, flisarbeider	4.006,68	0,00	0	4.006,68	0,00	0
Art: 7260 Tekniske anlegg	7.527,20	0,00	0	7.527,20	0,00	0
Art: 7261 Stål- og metallarbeider	351.051,00	200.000,00	176	351.051,00	200.000,00	176
Art: 7263 Rigg og drift	108.720,26	100.000,00	109	108.720,26	100.000,00	109
Art: 7267 Utendørs VVS	0,00	50.000,00	0	0,00	50.000,00	0
Art: 7271 Arkitekt	706.706,03	788.000,00	90	706.706,03	788.000,00	90
Art: 7272 Konsulent bygg	1.979.425,93	800.000,00	247	1.979.425,93	800.000,00	247
Art: 7273 Konsulent elektro	107.211,20	200.000,00	54	107.211,20	200.000,00	54
Sum	16.833.507,69	13.586.000,00	124	16.833.507,69	13.586.000,00	124
T O T A L T	16.833.507,69	13.586.000,00	124	16.833.507,69	13.586.000,00	124

Budsjettskjema - Investeringsbuds

24 FREDRIKSTAD KIRKELIGE FELLESRÅD - 2025

17.09.2025

	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
1 Investeringer i anleggsmidler	6.673.000,00	39.684.000,00	37.410.140,31
2 Kalk. utgift ved komm. tj.ytingsavtale	0,00	0,00	0,00
3 Renteutgifter, låneomkostninger	0,00	0,00	0,00
4 Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00
5 Utlån, kjøp av aksjer, andeler o.l.	234.000,00	250.000,00	209.511,00
6 Avsetninger	7.920.000,00	5.418.000,00	2.510.099,50
7 Årets finansieringsbehov	14.827.000,00	45.352.000,00	40.129.750,81
Finansiert slik:			
8 Bruk av lånemidler	0,00	0,00	0,00
9 Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiend.	0,00	0,00	0,00
10 Refusjoner/Overføringer	1.569.000,00	8.452.000,00	7.110.646,88
11 Kalk. inntekt ved komm. tj.ytingsavtale	0,00	0,00	0,00
12 Tilskudd til investeringer	10.000.000,00	33.400.000,00	13.875.140,00
13 Mottatte avdrag på utlån (ekstraord.)	0,00	0,00	0,00
14 Sum ekstern finansiering	11.569.000,00	41.852.000,00	20.985.786,88
15 Overført fra driftsbudsjettet	929.000,00	718.000,00	108.511,87
16 Bruk av avsetninger	2.329.000,00	2.782.000,00	18.567.584,93
17 Sum finansiering	14.827.000,00	45.352.000,00	39.661.883,68
18 Udekket/udisponert = 0	0,00	0,00	467.867,13

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Saksnr.: 2025/17044
Dokumentnr.: 6
Løpenr.: 230624/2025
Klassering:

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kirkelig fellesråd	24.09.2025	32/25

Fastsetting av priser, avgifter og egenbetalinger 2026

Kirkevergens innstilling

Kirkevergen anbefaler fellesrådet å fatte slikt vedtak:

1. Priser og avgifter for fellesrådet 2026 vedtas, jamfør vedlegg 1.
2. Avgifter/egenbetalinger for gravplass 2026, jamfør vedlegg 2, oversendes Fredrikstad kommune som gravplassmyndighetens anbefaling.

Fredrikstad, 17.09.2025

Sammendrag

Fellesrådets priser rulleres årlig, og omfatter både priser som fellesrådet selv beslutter, samt avgifter/egenbetalinger som må fastsettes av Fredrikstad kommune i sine budsjettvedtak. Kirkevergen legger i denne saken frem forslag til priser og egenbetalinger for 2026.

Vedlegg:

- 1 Forslag til priser og egenbetalinger 2026
- 2 Avgifter og egenbetalinger 2026 - anbefaling til Fredrikstad kommune

Saksopplysninger

Både Gravplassloven og Kirkeordningen regulerer fellesrådets muligheter for å ta betalt for tjenester som fellesrådet yter ovenfor medlemmer og innbyggere. Jamfør gravplassloven må avgifter for bruk av gravkapell, anonym minnelund, navnet minnelund, urnevegg, kremasjon og feste av grav fastsettes av kommunen etter forslag fra gravplassmyndigheten. Forslagene til egenbetalinger oversendes Fredrikstad kommune som fellesrådets anbefalinger.

Når det gjelder benyttelse av kirken til gudstjeneste eller annen oppbyggelse tas det ikke betaling. Det samme gjelder kirkelige handlinger som utføres i forbindelse med en gudstjeneste. Jamfør Kirkeordningens § 22 kan kirkelig fellesråd kreve betaling for benyttelse til andre formål eller kirkelige handlinger utenfor gudstjeneste, etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet. Kirkevergen har fått opplyst at det i Borg bispedømme ikke foreligger noen ingen slike regler.

Vurdering

På de fleste områder er det kun gjort prisvekstjustering av satsene fra 2025. Hva angår de kommunale avgiftene og egenbetalingene er dette i tråd med kommunedirektørens budsjetttrundskriv for 2026. Det er ikke foreslått noen endringer av avgiften for feste av grav, siden den ble justert av bustyret i revidert budsjett/1. tertialrapport i juni 2025.

Hva angår prisene innenfor gravplassforvaltningen, skal disse tilstrebes markedspriser, da det ikke er anledning til å subsidiere disse tjenestene med kommunale tilskudd.

Det er gjort sammenligninger med andre fellesråd, både hva gjelder priser innenfor gravplassforvaltningen og for kirkelige handlinger utenfor gudstjeneste, og gjort enkelte prisjusteringer med mål om å ikke ligge vesentlig lavere enn andre fellesråd det er naturlig å sammenligne oss med. Kantortjenesten har vært involvert i arbeidet med priser og egenbetalinger.

PRISER OG EGENBETALINGER 2026

BEGRAVELSE	Pris 2025	Pris 2026
Begravelsesavgift/kremasjonsavgift, utenbysboende (kiste og urne)	7600	7800
Bisettelser utenom ordinær arbeidstid	1400	1450
Nedsetting av urne utenbysboende	1490	1550
Seremoniavgift utenbys	1490	1550
Urne på navnet minnelund, inkl. navneplate	9680	10100
Festeavgift kiste og urnegrav	500	500
Leie av kantor / organist – forhåndsmusikk ved gravferder (preludering)	950	950
Leie av kantor / organist, utenbys / andre trossamfunn	2100	3000
Leie av kantor / organist som innebærer ekstraøvelser med solist	Ny 2026	950
Urneforsendelse	600	900
Oppretting skjevt gravminne (store gravsteiner dobbel pris)	1200	1500
Ekstraordinært arbeid etter avtale/arbeid utenom ord. arbeidstid, per time	Ny 2026	950

Bystyret

STELL - GRAVPLASS	Pris 2025	Pris 2026
Etablering av stellavtale, nedgraving av vanningskasse	1200	1200
Stell sommer	1735	1800
Helårsstell	2270	2350
Påskeliljer eller lyng	135	135
Krans til jul	265	265
Vanningskasse inkl nedgraving, veke og jord (uten stellavtale)	1900	1900
Nedgraving av vanningskasse (uten stellavtale) - inngår i timesbetaling	900	Utgår

VIELSE	Pris 2025	Pris 2026
Leie av kirke, medlem, utenbys	1400	2500
Leie kirke med kantor, medlem, utenbys	2200	5500
Leie av kirke, annet kirkesamfunn	1400	2500
Leie av kirke og kantor, annet kirkesamfunn		5500
Leie av kantor / organist som innebærer øvelser med solist	Ny 2026	950

UTLEIE KIRKER	Pris 2025	Pris 2026
Glemmen, Domkirken, Gamle Fredrikstad	5000	5000
Torsnes, Gml Glemmen, Rolvsøy, Kråkerøy, Onsøy, Gressvik, Kjølstad	3000	3000
Dager til øving, rigg og lignende dagen før	Ny 2026	2500

Gjeldende reglement

A) Brudepar hvor minst en av brudefolket er medlem av Den norske kirke og er bosatt i kommunen, betaler ikke leie av kirke ved vigsel i kirkene i Fredrikstad. Det samme gjelder dersom ingen av brudefolkene er bosatt i kommunen, men minst en er medlem i Den norske kirke og er døpt eller konfirmert i en av kirkene i kommunen.

B) Brudepar som ikke faller inn under de presiseringer som fremkommer under punkt A, belastes med kr 2.500 for leie av kirke uten kantor (organist). For leie av kirke med kantor (organist) betales kr. 5.500. Dette omfatter vigslar av brudepar uten medlemskap i Den norske kirke eller uten lokal tilknytning gjennom bosted, dåp eller konfirmasjon.

C) Utleie av kirken til vigsel i regi av andre kirkesamfunn belastes med kr. 2.500. Dette gjelder også for vigslar som utføres av en vigselsperson (prest/pastor/forstander) fra et annet kristent trossamfunn selv om brudefolkene er medlem av Den norske kirke.

AVGIFTER/EGENBETALINGER 2026

Gravplassmyndighetens forslag til Fredrikstad kommune

Begravelses-/kremasjonsavgift	2024	2025	2026
2.1 Begravelsesavgift/kremasjonsavgift, utenbysboende (kiste og urne)	7 300	7 600	7800
2.2 Seremoniavgift utenbys	1 435	1 490	1550
2.3 Nedsetting av urne utenbysboende	1 435	1 490	1550
2.4 Bisettelser utenom ordinær arbeidstid	1 350	1 400	1450
2.x Kremasjon*	0	0	

** dersom kommunen innfører kremasjonsavgift*

Festeavgifter

2.5 Kiste-/urnegrav	370	500	500
2.6 Frigrav	Gratis	Gratis	Gratis
2.7 Barnegrav	Gratis	Gratis	Gratis
2.8 Urne på navnet minnelund, inkl. navneplate	9 300	9 680	10100

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Saksnr.: 2025/17044
Dokumentnr.: 7
Løpenr.: 246268/2025
Klassering:

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kirkelig fellesråd	24.09.2025	33/25

Økonomirapport per august/revidert budsjett 2025

Kirkevergens innstilling

Kirkevergen anbefaler fellesrådet å fatte slikt vedtak:

1. Økonomirapport per august 2025/revidert budsjett, jamfør vedlegg 1, tas til orientering.

Fredrikstad, 17.09.2025

Sammendrag

Økonomirapport per august viser et mindreforbruk på ca 3,38 millioner kroner. Fellesrådets budsjett er revidert og justert for ekstraordinært tilskudd fra Fredrikstad kommune, forventninger om økte inntekter for avgift for feste av graf, samt enkelte mindre budsjettjusteringer. Årsprognosen viser en foreløpig forventning om et mindreforbruk på ca. 0,5 millioner kroner. Kirkevergen påpeker at mindreforbruket skyldes ekstraordinære tilskudd og midlertidige tiltak som blant annet innsparinger i drift ved bruk av oppsparte midler i pensjonsfondet. Innsparingstiltak som blant annet en streng ansettelses- og innkjøpskontroll opprettholdes videre gjennom høsten.

Vedlegg:

- 1 Regnskap per august mot revidert årsbudsjett
- 2 Regnskap per august mot periodebudsjett

Saksopplysninger

Økonomirapport per august viser et mindreforbruk på ca. 3,38 millioner kroner. Fellesrådets budsjett er revidert og justert for 2 millioner i ekstraordinært tilskudd fra Fredrikstad kommune, vedtatt 12. juni (bevilget i kommunens 1. tertialrapport/revidert budsjett 2025). Budsjettet er også justert for noe økt forventet inntekt i festeavgift, i og med en økning av avgift for feste av grav for høsten 2025. Det er for øvrig gjort noen mindre budsjettjusteringer mellom arter.

En foreløpig årsprognose viser at fellesrådet styrer mot en mindreforbruk på ca. 0,5 millioner kroner i 2025. Forhold som påvirker prognosen er merforbruk på lønn, lavere finansinntekter og høyere driftskostnader enn budsjettet innenfor flere områder. Det ser imidlertid ut til at fellesrådet vil ha vesentlig lavere strømkostnader enn budsjettet. Dette skyldes særlig en mild vinter, og forutsetter «normale» høst- og vintermåneder ut året. Det er også knyttet noe usikkerhet til dekningsgraden på tilskuddet fra Borg bispedømme sett opp mot totalkostnadene som knytter seg til undervisningspersonell i fellesrådet.

Vurdering

Det bemerkes at balanse eller et eventuelt mindreforbruk i 2025 i all hovedsak skyldes midlertidige tiltak som bruk av oppsparte midler, samt ekstraordinære tilskudd fra Fredrikstad kommune. Det legges derfor til grunn en fortsatt streng ansettelses- og innkjøpskontroll gjennom høsten, med mål om lavere driftskostnader inn mot neste budsjettår.

Regnskapsskjema - Driftsregnskap

24 FREDRIKSTAD KIRKELIGE FELLESRÅD - 2025

17.09.2025

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Inntekter				
1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	8.457.122,70	15.497.800,00	15.078.800,00	7.598.991,49
2 Salg av driftsmidler/fast eiendom	0,00	0,00	0,00	0,00
3 Refusjoner/overføringer	5.294.602,17	7.991.000,00	6.689.000,00	4.838.785,46
4 Kalk. inntekt ved komm. tj.ytingsavtale	0,00	0,00	0,00	0,00
5 Statlige tilskudd	-55.415,00	47.000,00	47.000,00	105.500,00
6 Tilskudd fra rettssubjektet Den norske kirke	4.552.329,00	9.118.000,00	9.570.000,00	500.000,00
7 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	39.474.650,00	51.760.000,00	49.760.000,00	38.939.500,00
8 Tilskudd fra soknets organer	-20.632,34	501.500,00	659.000,00	58.306,36
9 Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	397.123,20	216.000,00	2.144.000,00	137.952,00
10 Sum driftsinntekter	58.099.779,73	85.131.300,00	83.947.800,00	52.179.035,31
Utgifter				
11 Lønn og sosiale utgifter	38.933.407,43	60.651.000,00	60.908.500,00	38.113.222,41
12 Kjøp av varer og tjenester	13.533.949,10	20.936.500,00	19.821.000,00	14.766.549,64
13 Refusjoner/overføringer	2.436.832,17	4.040.000,00	3.699.500,00	2.527.693,46
14 Kalk. utg. ved komm. tj.ytingsavtale	0,00	0,00	0,00	0,00
15 Tilskudd og gaver	223.965,00	299.000,00	299.000,00	310.018,88
16 Sum driftsutgifter:	55.128.153,70	85.926.500,00	84.728.000,00	55.717.484,39
17 Brutto driftsresultat:	2.971.626,03	-795.200,00	-780.200,00	-3.538.449,08
18 Renteinntekter og utbytte	539.084,05	1.301.000,00	1.301.000,00	1.109.410,09
19 Mottatte avdrag på utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
20 Renteutgifter og låneomkostn.	0,00	0,00	0,00	0,00
21 Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
22 Utlån, kjøp av aksje, andeler o.l.	0,00	0,00	0,00	0,00
23 Netto finansinntekter/-utgifter	539.084,05	1.301.000,00	1.301.000,00	1.109.410,09
24 Avskrivninger	0,00	7.762.000,00	7.762.000,00	0,00
25 Motpost avskrivninger	0,00	7.762.000,00	7.762.000,00	0,00
26 Netto driftsresultat	3.510.710,08	505.800,00	520.800,00	-2.429.038,99
Interne finansieringstransaksjoner:				
27 Bruk av udisponert fra tidl. år (mindreforbruk)	0,00	0,00	0,00	0,00
28 Bruk av disposisjonsfond	186.874,28	186.900,00	0,00	0,00
29 Bruk av bundne fond	683.132,54	331.500,00	298.000,00	0,00
30 Sum bruk av avsetninger	870.006,82	518.400,00	298.000,00	0,00
31 Avsatt til dekning fra tidligere år (underskudd)	0,00	0,00	0,00	0,00
32 Avsatt til disposisjonsfond	70.399,12	194.200,00	123.800,00	0,00
33 Avsatt til bundne fond	0,00	0,00	0,00	0,00
34 Overført til investeringsregnskapet	928.629,13	929.000,00	695.000,00	694.125,13
35 Sum avsetninger	999.028,25	1.123.200,00	818.800,00	694.125,13
36 MERFORBRUK / MINDREFORBRUK	3.381.688,65	-99.000,00	0,00	-3.123.164,12

Regnskapsskjema - Driftsregnskap

24 FREDRIKSTAD KIRKELIGE FELLESRÅD - 2025

17.09.2025

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Inntekter				
1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	8.457.122,70	8.969.300,00	8.652.800,00	7.598.991,49
2 Salg av driftsmidler/fast eiendom	0,00	0,00	0,00	0,00
3 Refusjoner/overføringer	5.294.602,17	4.157.268,08	4.459.260,00	4.838.785,46
4 Kalk. inntekt ved komm. tj.ytingsavtale	0,00	0,00	0,00	0,00
5 Statlige tilskudd	-55.415,00	47.000,00	31.332,00	105.500,00
6 Tilskudd fra rettssubjektet Den norske kirke	4.552.329,00	4.193.966,64	4.732.924,00	500.000,00
7 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	39.474.650,00	39.311.664,00	37.311.664,00	38.939.500,00
8 Tilskudd fra soknets organer	-20.632,34	113.328,00	439.328,00	58.306,36
9 Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	397.123,20	143.990,64	1.429.324,00	137.952,00
10 Sum driftsinntekter	58.099.779,73	56.936.517,36	57.056.632,00	52.179.035,31
Utgifter				
11 Lønn og sosiale utgifter	38.933.407,43	39.224.708,80	39.393.619,00	38.113.222,41
12 Kjøp av varer og tjenester	13.533.949,10	14.420.375,76	13.252.156,00	14.766.549,64
13 Refusjoner/overføringer	2.436.832,17	2.630.620,08	2.466.280,00	2.527.693,46
14 Kalk. utg. ved komm. tj.ytingsavtale	0,00	0,00	0,00	0,00
15 Tilskudd og gaver	223.965,00	235.996,00	199.328,00	310.018,88
16 Sum driftsutgifter:	55.128.153,70	56.511.700,64	55.311.383,00	55.717.484,39
17 Brutto driftsresultat:	2.971.626,03	424.816,72	1.745.249,00	-3.538.449,08
18 Renteinntekter og utbytte	539.084,05	867.332,00	867.332,00	1.109.410,09
19 Mottatte avdrag på utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
20 Renteutgifter og låneomkostn.	0,00	0,00	0,00	0,00
21 Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
22 Utlån, kjøp av aksje, andeler o.l.	0,00	0,00	0,00	0,00
23 Netto finansinntekter/-utgifter	539.084,05	867.332,00	867.332,00	1.109.410,09
24 Avskrivninger	0,00	0,00	5.174.660,00	0,00
25 Motpost avskrivninger	0,00	0,00	5.174.660,00	0,00
26 Netto driftsresultat	3.510.710,08	1.292.148,72	2.612.581,00	-2.429.038,99
Interne finansieringstransaksjoner:				
27 Bruk av udisponert fra tidl. år (mindreforbruk)	0,00	0,00	0,00	0,00
28 Bruk av disposisjonsfond	186.874,28	186.900,00	0,00	0,00
29 Bruk av bundne fond	683.132,54	331.500,00	198.664,00	0,00
30 Sum bruk av avsetninger	870.006,82	518.400,00	198.664,00	0,00
31 Avsatt til dekning fra tidligere år (underskudd)	0,00	0,00	0,00	0,00
32 Avsatt til disposisjonsfond	70.399,12	152.932,00	82.532,00	0,00
33 Avsatt til bundne fond	0,00	0,00	0,00	0,00
34 Overført til investeringsregnskapet	928.629,13	929.000,00	463.332,00	694.125,13
35 Sum avsetninger	999.028,25	1.081.932,00	545.864,00	694.125,13
36 MERFORBRUK / MINDREFORBRUK	3.381.688,65	728.616,72	2.265.381,00	-3.123.164,12

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Saksnr.: 2025/17583
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 229926/2025
Klassering:

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kirkelig fellesråd	24.09.2025	34/25

Kapelldrift - innsparingstiltak - etter høring i menighetsrådene

Kirkevergens innstilling

Kirkevergen anbefaler fellesrådet å fatte slikt vedtak:

1. Aktiviteten i kapellene ved Kråkerøy, Onsøy og Rolvsøy kirker opphører midlertidig fra ca. 1. januar 2026, eller så snart det lar seg gjøre. Aktiviteten flyttes til andre lokaler.
2. Tiltaket evalueres og vurderes som del av en større utredning om hensiktsmessig drift ved alle kapellene i fellesrådsområdet. En slik sak legges frem for fellesrådet medio 2026

Fredrikstad, 25.09.2025

Sammendrag

Med bakgrunn i fellesrådets økonomiske situasjon er det våren 2025 gjort en vurdering av mulige besparelser på fellesrådets kapelldrift. Fellesrådet drifter per i dag 8 kapell. Kirkevergen foreslo i sak til fellesrådet før sommeren at aktiviteten ved tre av kapellene opphører midlertidig inn mot vintersesongen 2025/2026, og at aktiviteten flyttes til andre lokaler. Dette for å redusere ordinære driftskostnader samt ta ned risiko for merkostnader. Tiltaket evalueres våren 2026, som del av en større utredning om hensiktsmessig drift ved alle kapell.

Fellesrådet besluttet å sendes saken til høring i menighetsrådene, hvilket er gjennomført. Kirkevergens anbefaling etter høring, er at driften ved kapellene opphører midlertidig som planlagt, men må forskyves i tid da beslutningen ble utsatt etter vedtak om høring før sommeren.

Vedlegg:

- 1 Kapelldrift - innsparingstiltak - Høring til menighetsrådene
- 2 Vedtak i menighetsrådene

Saksopplysninger

Fellesrådet drifter per i dag 8 kapell, hvorav 4 av kapellene har tilhørende kirker i umiddelbar nærhet. Gressvik kapell har de siste årene i praksis ikke vært i bruk. Kapellene Borge, Leie, Vestre og Østre er kun tilknyttet gravplasser.

I lys av den økonomiske situasjonen ser kirkevergen for seg at innretningen på dagens kapelldrift må vurderes i to faser; 1) kapelldriften i et kortsiktig perspektiv med mål om umiddelbart å spare driftskostnader i 2025, og inn mot budsjett 2026, og 2) en totalgjennomgang av dagens kapelldrift med mål om å få på plass en fremtidsrettet og

bærekraftig ordning med færre kapell i drift enn dagens ordning. Denne saken tar for seg fase 1 av dette arbeidet.

Leie kapell skal trolig restaureres utvendig vinteren 2026 (tentativt fra februar), med den konsekvens at kapellet i perioder må stenges. Dette ligger til grunn også for de vurderinger som er gjort i saken.

I arbeidet har det utpekt seg 3 kapell som kan vurderes stengt, uten de alt for store praktiske konsekvensene. Dette er Onsøy, Kråkerøy og Rolvsøy.

Saksutredningen er basert på erfaringstall fra 2024.

Begrunnelse for valgte kapell

Hovedbegrunnelsen for valgte kapell, er at samtlige ligger i nær tilknytning til kirker, slik at gravferdsseremoniene kan flyttes uten for store hindringer.

Forøvrig er det en ustabil kisteheis i Kråkerøy kapell som på et tidspunkt vil kreve vedlikehold/byttes ut, i Onsøy er kjølerommet allerede stengt i kapellet, og det må på et tidspunkt vurderes å sanere det gamle kjølerommet. Kirken i Onsøy er for øvrig universelt utformet og det er tilgang til HC-toalett i nytt servicebygg.

Eritreisk ortodoks menighet bruker for tiden Rolvsøy kapell gratis. Dette er et tidligere administrativt anliggende. Kirkevergen vil ta kontakt med menigheten for å finne hensiktsmessige løsninger. Et alternativ kan også være at de betaler kostnadsdekkende leie i kapellet.

Fordeler og ulemper med avvikling av driften

Fordeler	Ulemper	Avbøtende tiltak
Færre bygg å drifte	Kan risikere å sent oppdage feil i bygget, for eksempel vannlekkasjer/inntrengning. Færre lokaler å tilby innbyggerne.	Regelmessig tilsyn Ingen. Tilbudet er fortsatt godt dekkende.
Sparer strøm	Kan risikere at instrumenter ødelegges.	Sikre at temperaturen ikke blir for lav
Reduserer risiko for merkostnader ved betydelig økte strømpriser	Ingen	Ingen
Skaper rom for økt samarbeid mellom gravplass og kirketjenere og utnytte ressurser på tvers av faggrupper og sogn.	Økt gravferdsaktivitet i kirkene, kan medføre at andre aktiviteter må flyttes på.	Må tilpasses, og vanskelig å komme utenom dersom man skal redusere kostnader.
Reduserer kostnader til løpende vedlikehold	Verdibevarende vedlikehold kan ikke prioriteres, og bygg forfaller.	Regelmessig tilsyn.
Unngår å binde opp investeringsmidler på kort sikt. Også med tanke på utbedring av universell utforming.	Bygg forfaller	Regelmessig tilsyn
Redusert ressursbruk knyttet til arbeidstid/timer/kjøring i	Ingen	Ingen

forbindelse med byggforvaltning.		
----------------------------------	--	--

Oppvarming og strøm

Dersom lokalene holdes stengt med 12 grader i lokalene, som er anbefalt temperatur (ved lavere temperaturer enn dette øker risikoen for kondens- og andre skader på inventar og bygg), tilsier dette 25 prosent redusert varmebehov. Det er benyttet en modell for å kunne beregne besparelsen. Det er valgt 25 prosent besparelse.

Estimert besparelse ved senkning av temperatur i alle bygg:

Senkning med 1 grad, ca. 5 %
Senkning med 2 grader, ca. 10 %
Senkning med 3 grader, ca. 15 %

Strømmålerne er ikke unike for kapellene da det er flere aktiviteter på samme strømmåler, og noen steder deles strøm på flere bygg. Det er derfor forsøkt å fordele forbruket gjennom beregninger. Estimatenes er av den grunn noe forsiktig. Det er ikke gjort fratrekk for eventuelt økte strømkostnader i kirkebyggene, da det legges til grunn at disse uansett er tilstrekkelig oppvarmet grunnet annen regelmessig aktivitet gjennom året.

Arbeidsprosesser

Ved kapellstengning kan det trolig spares noe arbeidstid på gravplass, mens den vil kunne øke for kirketjener. Dette må imidlertid ses i en helhet, da det pågår parallelle prosesser med å vurdere om enkelte oppgaver som ligger til kirketjener i dag kan løses på andre måter, for eksempel gjennom frivillige/leietakerne selv, eller gjennom å vurdere om de standarder vi har på de tjenester og oppgaver som vi i dag utfører er for høye. Arbeidsoppgavene på gravplass er dels sesongbaserte, som også må ses i sammenheng med kirketjenerfunksjonen.

Økt bruk av kirkerommene kan innebære at enkelte aktiviteter i kirkene må tilpasses endret drift. Dette vil man finne løsninger på.

Drift forøvrig

Dersom kapellene holder stengt vil det kunne spares noe midler på materiell, stemming av instrumenter, og driftskostnader som lypærer o.l., samt at man vil kunne frigjøre noe tid da behovet for snømåking ved inngangspartier, grusing o.l. ikke vil være like påkrevd. Dette utgjør imidlertid ikke noen vesentlige beløp. I kolonnen for vedlikehold nedenfor ligger i hovedsak kostnader knyttet til instrumentparken, fordelt per år, samt noe løpende vedlikehold, basert på siste to års drift.

Samlet vil en stengning av de tre kapellene gi en besparelse i rene faktiske kostnader på minimum ca. 50 000 kroner per år. Estimaten er svært forsiktig.

I tillegg kommer eventuelle besparelser på personell gjennom bedre ressursutnyttelse på tvers av kirketjenerfunksjonen og gravplass.

Kapell (seremonier i 2024)	Strøm/bioolje	Instrumenter og løpende byggvedlikehold	Totalt
Kråkerøy 22 seremonier	16 000	4000	20 000
Rolvsøy 14 seremonier	12 000	4000	16 000

Onsøy 17 seremonier	(olje) 12 000	4000	16 000
Totalt	40 000	12 000	52 000

**tall eks. mva.*

Juridiske forhold

I gravplassloven heter det at *Anlegg, utvidelse, nedleggelse eller annen vesentlig endring av gravplass og bygninger på gravplass kan ikke skje uten etter tilslutning fra kommunen og med tillatelse fra statsforvalteren.*

Statsforvalteren har utdypet lovforståelsen av vesentlig endring til følgende: *Oppføring av ny bygning; Endring av hovudfunksjon; Tilbygg og større fasadeendringer; Større endringer av uteområde, inngangsparti og seremonisal; Ny biletkunst eller annen utsmykking i seremonirom* (Statsforvalterne i Vestfold og Telemark, Temanotat nr. 4 - januar 2023).

Saken er forelagt juristene i KA, som legger til grunn at en stenging (attpåtil midlertidig) av kapell, uten andre endringer, ikke omfattes av gravplasslovens bestemmelser om søknadsplikt. Så lenge kapellene som foreslås legges ned ikke skal rives, eller gjennomgå endringer i bruk til andre formål, eller det skal gjennomføres fasadeendringer, er en stenging etter deres vurdering ikke en vesentlig endring etter gravplassloven § 4.

Konsekvenser for pårørende og andre

En stenging av de aktuelle kapellene vil redusere antallet lokasjoner, og dermed også muligheten for pårørende til å selv kunne velge både lite og stort seremonirom lokalt på sin gravplass. Fellesrådet har hatt tradisjon for å gi pårørende muligheten til å velge dette selv. I svært mange kommuner er ikke denne muligheten til stede. En konsekvens av tiltaket er også at det kan bli noe lengre transportvei fra seremoni til gravferd for pårørende og begravellesbyrå. Fellesrådet vil imidlertid fortsatt ha et godt tilbud ovenfor befolkningen til både livsynsnøytrale og kirkelige gravferdsseremonier.

Ansattes medbestemmelse

Det er gjennomført kontaktmøte med de tillitsvalgte hvor det er redegjort for fellesrådets sak og vedtak av 12. mars, og arbeidsgivers oppfølging av dette. Det pågår en prosess med å kartlegge kirketjenerfunksjonen i fellesrådet, og det er varslet at det må kunne påregnes endringer i arbeidsoppgaver. Dersom fellesrådet fatter vedtak i tråd med kirkevergens innstilling, vil arbeidsgiver gå i dialog med ansattes representanter og berørte medarbeidere om mulig konsekvenser av dette, samt sikre at det kommer på plass gode rutiner for ny praksis. Det er et mål å kunne se gravplassforvaltningen og kirketjenerfunksjonen i sammenheng.

Vurdering

Ved å stenge de foreslåtte kapellene, vil fellesrådet kunne spare noen midler i rene driftskostnader, uten at det skal utløse behov for økt bemanning samlet sett for fellesrådet. Besparelsene kan fremstå «beskjedne». Dette er imidlertid situasjonen på mange av fellesrådets tjenesteområder, og det er summen av alle innsparingstiltak som må legges til grunn for den totale økonomien.

Et vesentlig poeng ved en stengning er at fellesrådet tar ned risiko for både økte strømpriser, kuldeperioder med økt strømforbruk, samt risiko for uforutsette både vedlikeholdsoppgaver og behovet for investeringskostnader på de tre eiendommene.

Beslutningen om å stenge kapellene midlertidig, er ikke nødvendigvis en sak for fellesrådet, da fellesrådet og delegeringsreglementet har gitt kirkevergen fullmakter til å løpende beslutte

løsninger for gravplassdriften som er økonomieffektive og hensiktsmessige. Kirkevergen oppfatter imidlertid at saken er dels prinsipiell og overordnet, og velger derfor å legge den frem for beslutning i fellesrådet.

Fellesrådet behandlet saken om midlertidig stenging den 19. juni d.å., men vedtok da at saken skulle sendes på høring til menighetsrådene. Høringen er gjennomført. Vedtakene finnes vedlagt saken (vedlegg 2). De tre berørte menighetene har alle uttrykt at det ikke er ønskelig med en stengning, og legger til grunn at dette er et midlertidig tiltak som må evalueres i 2026. De berørte menighetene har også påpekt utfordringer med en del praktiske forhold som er oversendt kirkevergen. Dette knytter seg særlig til annet menighetsarbeid, men som det har vært arbeidet med å finne løsninger på. Alle har imidlertid gitt sin tilslutning til en midlertidig stenging.

Hva angår behovet for investeringer har kirkevergen jobbet videre med dette siden saken ble lagt frem i juni. Det vises til egen sak om dette, fremlagt for fellesrådet.

Kirkevergens oppgave er å synliggjøre for fellesrådet muligheter for innsparinger i driften. Det har ikke fremkommet momenter i høringsrunden som tilsier en endret anbefaling om midlertidig stenging, med mål om å redusere ordinære driftskostnader samt ta ned risiko for merkostnader inn mot neste driftsår. Innsparingsestimatet er svært forsiktig.

Til menighetsrådene,

29.07.2025

Kapelldrift – innsparingstiltak – høring til menighetsrådene

På vegne av Fredrikstad kirkelige fellesråd, oversendes sak 25/25 *Kapelldrift – innsparingstiltak*, som ble behandlet i fellesrådets møte 19.06.2025. Fellesrådet besluttet at saken skulle sendes på høring til menighetsrådene, før fellesrådet tar endelig stilling til saken høsten 2025.

Fellesrådets vedtak:

Saken sendes på høring til menighetsrådene, og tas opp til ny behandling i fellesrådet til høsten.

Det anmodes med dette om at saken legges frem til behandling i et nærstående møte i menighetsrådet. Eventuelle høringsinnspill oversendes kirkevergen (kirkevergen.fredrikstad@kirken.no), som fremlegger saken til fellesrådet etter høringsrunden. Frist for å avgi uttalelse er senest innen 1. oktober d.å.

Med vennlig hilsen

Ole-Henrik Holøs Pettersen
kirkeverge

Fredrikstad kirkelige fellesråd

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellesråd

Saksnr.: 2025/17583
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 156883/2025
Klassering:
Saksbehandler: Ole-Henrik Holøs
Pettersen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kirkelig fellesråd	19.06.2025	25/25

Kapelldrift - innsparingstiltak

Kirkevergens innstilling

Kirkevergen anbefaler fellesrådet å fatte slikt vedtak:

1. Aktiviteten i kapellene ved Kråkerøy, Onsøy og Rolvsøy kirker opphører midlertidig fra ca. 15. oktober 2025, eller så snart det lar seg gjøre. Aktiviteten flyttes til andre lokaler.
2. Tiltaket evalueres og vurderes som del av en større utredning om hensiktsmessig drift ved alle kapellene i fellesrådsområdet. En slik sak legges frem for fellesrådet medio 2026.

Fredrikstad, 12.06.2025

Sammendrag

Med bakgrunn i fellesrådets økonomiske situasjon er det gjort en vurdering av mulige besparelser på fellesrådets kapelldrift. Fellesrådet drifter per i dag 8 kapell. Kirkevergen foreslår i denne saken at aktiviteten ved tre av kapellene opphører midlertidig inn mot vintersesongen 2025/2026, og at aktiviteten flyttes til andre lokaler. Tiltaket evalueres våren 2026, som del av en større utredning om hensiktsmessig drift ved alle kapell.

Vedlegg:

- 1 Oversikt over seremonier 2024

Saksopplysninger

Fellesrådet drifter per i dag 8 kapell, hvorav 4 av kapellene har tilhørende kirker i umiddelbar nærhet. Gressvik kapell har de siste årene i praksis ikke vært i bruk. Kapellene Borge, Leie, Vestre og Østre er kun tilknyttet gravplasser.

I lys av den økonomiske situasjonen ser kirkevergen for seg at innretningen på dagens kapelldrift må vurderes i to faser; 1) kapelldriften i et kortsiktig perspektiv med mål om umiddelbart å spare driftskostnader i 2025, og inn mot budsjett 2026, og 2) en totalgjennomgang av dagens kapelldrift med mål om å få på plass en fremtidsrettet og bærekraftig ordning med færre kapell i drift enn dagens ordning. Denne saken tar for seg fase 1 av dette arbeidet.

Leie kapell skal trolig restaureres utvendig vinteren 2026 (tentativt fra februar), med den konsekvens at kapellet i perioder må stenges. Dette ligger til grunn også for de vurderinger som er gjort i saken.

I arbeidet har det utpekt seg 3 kapell som kan vurderes stengt, uten de alt for store praktiske konsekvensene. Dette er Onsøy, Kråkerøy og Rolvsøy.

Saksutredningen er basert på erfaringstall fra 2024.

Begrunnelse for valgte kapell

Hovedbegrunnelsen for valgte kapell, er at samtlige ligger i nær tilknytning til kirker, slik at gravferdsseremoniene kan flyttes til uten for store hindringer.

Forøvrig er det en ustabil kisteheis i Kråkerøy kapell som på et tidspunkt vil kreve vedlikehold/byttes ut, i Onsøy er kjølerommet allerede stengt i kapellet, og det må på et tidspunkt vurderes å sanere det gamle kjølerommet. Kirken i Onsøy er for øvrig universelt utformet og det er tilgang til HC-toalett i nytt servicebygg.

Eritreisk ortodoks menighet bruker for tiden Rolvsøy kapell gratis. Dette er et tidligere administrativt anliggende. Kirkevergen vil ta kontakt med menigheten for å finne hensiktsmessige løsninger. Et alternativ kan også være at de betaler kostnadsdekkende leie i kapellet.

Fordeler og ulemper med avvikling av driften

Fordeler	Ulemper	Avbøtende tiltak
Færre bygg å drifte	Kan risikere å sent oppdage feil i bygget, for eksempel vannlekkasjer/inntrengning. Færre lokaler å tilby innbyggerne.	Regelmessig tilsyn Ingen. Tilbudet er fortsatt godt dekkende.
Sparer strøm	Kan risikere at instrumenter ødelegges.	Sikre at temperaturen ikke blir for lav
Reduserer risiko for merkostnader ved betydelig økte strømpriser	Ingen	Ingen
Skaper rom for økt samarbeid mellom gravplass og kirketjenere og utnytte ressurser på tvers av faggrupper og sogn.	Økt gravferdsaktivitet i kirkene, kan medføre at andre aktiviteter må flyttes på.	Må tilpasses, og vanskelig å komme utenom dersom man skal redusere kostnader.
Reduserer kostnader til løpende vedlikehold	Verdibevarende vedlikehold kan ikke prioriteres, og bygg forfaller.	Regelmessig tilsyn.
Unngår å binde opp investeringsmidler på kort sikt. Også med tanke på utbedring av universell utforming.	Bygg forfaller	Regelmessig tilsyn
Redusert ressursbruk knyttet til arbeidstid/timer/kjøring i forbindelse med byggforvaltning.	Ingen	Ingen

Oppvarming og strøm

Dersom lokalene holdes stengt med 12 grader i lokalene, som er anbefalt temperatur (ved lavere temperaturer enn dette øker risikoen for kondens- og andre skader på inventar og

bygg), tilsier dette 25 prosent redusert varmebehov. Det er benyttet en modell for å kunne beregne besparelsen. Det er valgt 25 prosent besparelse.

Estimert besparelse ved senkning av temperatur i alle bygg:

Senkning med 1 grad, ca. 5 %
Senkning med 2 grader, ca. 10 %
Senkning med 3 grader, ca. 15 %

Strømmålerne er ikke unike for kapellene da det er flere aktiviteter på samme strømmåler, og noen steder deles strøm på flere bygg. Det er derfor forsøkt å fordele forbruket gjennom beregninger. Estimatenes er av den grunn noe forsiktig. Det er ikke gjort fratrekk for eventuelt økte strømkostnader i kirkebyggene, da det legges til grunn at disse uansett er tilstrekkelig oppvarmet grunnet annen regelmessig aktivitet gjennom året.

Arbeidsprosesser

Ved kapellstengning kan det trolig spares noe arbeidstid på gravplass, mens den vil kunne øke for kirketjener. Dette må imidlertid ses i en helhet, da det pågår parallelle prosesser med å vurdere om enkelte oppgaver som ligger til kirketjener i dag kan løses på andre måter, for eksempel gjennom frivillige/leietakerne selv, eller gjennom å vurdere om de standarder vi har på de tjenester og oppgaver som vi i dag utfører er for høye. Arbeidsoppgavene på gravplass er dels sesongbaserte, som også må ses i sammenheng med kirketjenerfunksjonen.

Økt bruk av kirkerommene kan innebære at enkelte aktiviteter i kirkene må tilpasses endret drift. Dette vil man finne løsninger på.

Drift forøvrig

Dersom kapellene holder stengt vil det kunne spares noe midler på materiell, stemming av instrumenter, og driftskostnader som lypsører o.l., samt at man vil kunne frigjøre noe tid da behovet for snømåking ved inngangspartier, grusing o.l. ikke vil være like påkrevd. Dette utgjør imidlertid ikke noen vesentlige beløp. I kolonnen for vedlikehold nedenfor ligger i hovedsak kostnader knyttet til instrumentparken, fordelt per år, samt noe løpende vedlikehold, basert på siste to års drift.

Samlet vil en stengning av de tre kapellene gi en besparelse i rene faktiske kostnader på ca. 50 000 kroner per år. Estimaten er forsiktig.

I tillegg kommer eventuelle besparelser på personell gjennom bedre ressursutnyttelse på tvers av kirketjenerfunksjonen og gravplass.

Kapell (seremonier i 2024)	Strøm/biölje	Instrumenter og løpende vedlikehold	Totalt
Kråkerøy 22 seremonier	16 000	4000	20 000
Rolvsøy 14 seremonier	12 000	4000	16 000
Onsøy 17 seremonier	(olje) 12 000	4000	16 000
Totalt	40 000	12 000	52 000

*tall eks. mva.

Juridiske forhold

I gravplassloven heter det at *Anlegg, utvidelse, nedleggelse eller annen vesentlig endring av gravplass og bygninger på gravplass kan ikke skje uten etter tilslutning fra kommunen og med tillatelse fra statsforvalteren.*

Statsforvalteren har utdypet lovforståelsen av vesentlig endring til følgende: *Oppføring av ny bygning; Endring av hovedfunksjon; Tilbygg og større fasadeendringer; Større endringer av uteområde, inngangsparti og seremonisal; Ny biletkunst eller anna utsmykking i seremonirom* (Statsforvalterne i Vestfold og Telemark, Temanotat nr. 4 - januar 2023).

Saken er forelagt juristene i KA, som legger til grunn at en stenging (attpåtil midlertidig) av kapell, uten andre endringer, ikke omfattes av gravplasslovens bestemmelser om søknadsplikt. Så lenge kapellene som foreslås legges ned ikke skal rives, eller gjennomgå endringer i bruk til andre formål, eller det skal gjennomføres fasadeendringer, er en stenging etter deres vurdering ikke en vesentlig endring etter gravplassloven § 4.

Konsekvenser for pårørende og andre

En stenging av de aktuelle kapellene vil redusere antallet lokasjoner, og dermed også muligheten for pårørende til å selv kunne velge både lite og stort seremonirom lokalt på sin gravplass. Fellesrådet har hatt tradisjon for å gi pårørende muligheten til å velge dette selv. I svært mange kommuner er ikke denne muligheten til stede. En konsekvens av tiltaket er også at det kan bli noe lengre transportvei fra seremoni til gravferd for pårørende og begravellesbyrå. Fellesrådet vil imidlertid fortsatt ha et godt tilbud ovenfor befolkningen til både livsynsnøytrale og kirkelige gravferdsseremonier.

Ansattes medbestemmelse

Det er gjennomført kontaktmøte med de tillitsvalgte hvor det er redegjort for fellesrådets sak og vedtak av 12. mars, og arbeidsgivers oppfølging av dette. Det pågår en prosess med å kartlegge kirketjenerfunksjonen i fellesrådet, og det er varslet at det må kunne påregnes endringer i arbeidsoppgaver. Dersom fellesrådet fatter vedtak i tråd med kirkevergens innstilling, vil arbeidsgiver gå i dialog med ansattes representanter og berørte medarbeidere om mulig konsekvenser av dette, samt sikre at det kommer på plass gode rutiner for ny praksis. Det er et mål å kunne se gravplassforvaltningen og kirketjenerfunksjonen i sammenheng.

Vurdering

Ved å stenge de foreslåtte kapellene, vil fellesrådet kunne spare noen midler i rene driftskostnader, uten at det skal utløse behov for økt bemanning samlet sett for fellesrådet. Besparelsene er imidlertid noe beskjedne. Dette er situasjonen på mange av fellesrådets tjenesteområder, og det er summen av alle innsparingstiltak som må legges til grunn for den totale økonomien.

Et vesentlig poeng ved en stengning er at fellesrådet tar ned risiko for både økte strømpriser, kuldeperioder med økt strømforbruk, samt risiko for uforutsette både vedlikeholdsoppgaver og investeringskostnader på de tre eiendommene. Tiltaket vil «enkelt» kunne reverseres etter å ha utprøvd tiltaket gjennom vintersesongen 2025/2026, om det skulle vise seg nødvendig.

Beslutningen om å stenge kapellene midlertidig, er ikke nødvendigvis en sak for fellesrådet. Kirkevergen oppfatter imidlertid at saken er dels prinsipiell og overordnet, og velger derfor å legge den frem for beslutning i fellesrådet.

Høringsinnspill fra menighetsrådene

GLEMMEN MENIGHET

Vedtak

Forslaget støttes. Ikke aktuelt for Glemmen med innspill ang. stenging av kapell da dette ikke berører menigheten.

GAMLE GLEMMEN MENIGHET

Vedtak

Forslaget støttes. Ikke aktuelt for Gamle Glemmen med innspill ang. stenging av kapell da dette ikke berører menigheten.

ROLVSØY MENIGHET

Vedtak

Rolvsøy menighetsråd ser ikke på stenging av kapellene som noen ønsket løsning over lang tid, men menighetsrådet har forståelse for forslaget slik det foreligger, og kan gi sin tilslutning til det.

KRÅKERØY MENIGHET

Vedtak

Vi stiller oss bak forslaget så lenge vi får gjennomført de arrangementene vi har i kalenderen, da dette er viktig for både menighet og vår kontakt med skoler, institusjoner og barnehagene på Kråkerøy

DOMKIRKEN MENIGHET

Arbeidsutvalget tilrådet menighetsrådet at det ikke avgis uttalelse, men at domkirken menighet deltar i drøftingene gjennom sin representasjon i fellesrådet. majfjør domkirken menighets protokoll.

ONSØY MENIGHET

Vedtak

Onsøy menighetsråd ser ikke på stenging som ønskelig. Menighetsrådet stiller spørsmålstegn ved mulighetene for syning, som fellesrådet bes vurdere videre. Forøvrig har menighetsrådet forståelse for forslaget, og vil støtte det i denne omgang.

GRESSVIK MENIGHET

Saken er drøftet i menigheten. Det er besluttet å ikke avgi uttalelse.

TORSNES MENIGHET

Vedtak

Tas til orientering.

GAMLE FREDRIKSTAD MENIGHET

Vedtak

Denne saken angår ikke vår menighet spesielt. Vi velger derfor å ikke komme med en høringsuttalelse.

BORGE MENIGHET

Vedtak

Ingen kommentar